

et indefinito prouentu sit. Que autem essent huiusmodi res. quarum euentus varius indefinitusque constaret. planissime demonstrauit dicens quod contingit in his que non semper sunt et non semper non sunt. Ea. n. sunt in quibus contingit vtrūlibet que neque semper sunt (possunt .n. corrumpi) neque semper non sunt. possunt. n. generari et fieri. Nec. n. sunt que habent ad opposita cognationem sicut in ipsa propria substantia rerum ipsarum euentus docet. Nam esse ad non esse oppositum est. Quod autem non fuit et generatur et fit: ex eo quod non fuit est. Habet igitur in hoc ad esse et si esse. i. ad opposita cognationem. Si vero idem ipsum quod est corrumpatur: ex eo quod fuit non erit. Habet igitur rursus ad opposita cognationem. Quare et sicut habent que sunt in generatione et corruptione rerum prouentus indefinitus est: ita quoque et contradictionum partes quodque in tota contradictione vna vera sit altera falsa. Indefinitus .n. et indiscretus est: que vna harum vera sit: que altera falsa.

Contrarium. n. necesse est alteram partem contradictionis veram esse vel falsam. Non tamen hoc vel illud: sed vtrūlibet: et magis quidem alteram veram: non tamen iam veram vel falsam. Quare manifestum est: quoniam non est necesse ois affirmationis et negationis oppositarum hanc quidem veram: illam vero falsam esse.

Contrarium supra nos in his que vtrūlibet sunt rebus contradictionis vnam partem non esse definite veram: falsam vero esse alteram definite: nunc a frequentiori et a rariori argumentum trahit. Supra namque monstrauit esse quasdam res que frequentius quidem contingunt: non tamen interclusum sit: ut ei opposita aliquando contingant. Contingit. n. ut ei rarius infrequentiusque contingat. Ergo si in his quecumque in pluribus eueniunt: non necesse est vnam veram esse alteram falsam. Idcirco quoniam quicumque dixerit hominem in senecta canescere: et hoc ex necessitate esse protulerit: metuet. Idcirco. n. et non canescere. Si in his ergo non est definite vna vera: altera falsa: in quibus vna res frequentius venit: rarius altera: multo minus in his in quibus oppositorum euentus equalis est. et verum est quidem dicere quoniam hoc contingit: frequentius: non tamen ois: quoniam contingit: idcirco quod licet rarius tamen contingit oppositum. Quod si neque in his que in pluribus predicantur vna definite vera est altera falsa: et multo minus in his quorum equaliter indiscretus euentus est: manifestum est in futuris et contingentibus propositionibus non esse veram vnam: alteram falsam. hoc enim in principio ut monstraret validissimam argumentationem contendit.

Contrarium. n. quemadmodum in his que sunt: sic se habet etiam in his que non sunt: possibilibus tamen esse vel non esse. sed quemadmodum dictum est.

Contrarium diuisionem temporum in principio factam totam reuocat questionem. Aut. n. prius propositiones eas que fierent: aut in presenti: aut in futuro: aut in preterito predicari: et eas quidem que de preterito vel presenti dicerent: definitam veritatem vel falsitatem habere: siue in sempiternis et diuinis rebus dicerentur siue in nascitibus et morientibus: in quibus vtrūlibet contingeret: ut haberent ad opposita cognationem in futuris vero si de diuinis quidem rebus aliis et immutabilibus loqueretur: eodem modo vnam veram definite: alteram falsam esse definite: Non. n. habeat bimodum nature ad opposita cognationem. In his autem que in generatione et corruptione essent de futuro predicatis vel affirmatiue vel negatiue non eundem esse modum veritatis definite: sed totius quidem contradictionis vnam partem veram esse: al-

teram falsam: definite autem vnam veram: definite alteram falsam minime. Nunc autem non vtraque tempora posuit presens. s. et preteritum. Sed tantum presens. dixit enim. Neque enim quemadmodum in his que sunt id est que presentia sunt. Quod vero ait in his que non sunt possibilibus tamen esse: de futuris loquitur que cum non sint: tamen esse possunt. Non enim sic se habet in presenti predicta propositio: quemadmodum in futuro in his. s. que vtrūlibet sunt: et in generatione et corruptione consistunt. In illis. n. id est presentibus et preteritis definite vna vera et altera falsa. In his vero id est futuris et contingentibus veritas et falsitas propositionum nulla definitione restringitur. Sed quoniam de futuris propositionibus Aristotelicam sententiam quantum facultas fuit. diligenter expressimus: prolixitatem voluminis terminemus.

Incipit commentariorum liber quartus.

St quidem libri huius: quod de interpretatione apud Latinos apud Grecos vero περιεργων. Vnde et inscribitur: obscura orationis series obscurissimis adiecta sententiis atque ideo non hoc magnis ex pedissen voluminibus: nisi etiam nihil labori concedens quam possem planissime quod in prima editione altitudinis et subtilitatis miseram: secunda commentatione complerem. Sed danda est prolixitati venia: et operis longitudo libri obscuritate pensanda est. Sunt tamen gradus apud nos satisficientes lectoris et diligentie et studio cupientis facillime magna cognoscere. Huius. n. libri post has geminas commentationes quoddam breuiarium facimus: ita ut in quibusdam et ferre in oibus Aristotelis ipsius verbis utamur: tamen quod ille breuitate dixit obscure: nos aliquibus additis dulciorē seriem adiectione faciamus: ut quasi inter textum breuitatem commentationisque diffusionem medius ingrediat stilius diffuse dicta colligens: et angustissime dicta diffundens: atque hoc posterius. Nunc vero quoniam ab Aristotele supra monstratum est: in futuro contingentium propositionum veritatem et falsitatem non stabilis neque definita ratione esse diuisam: et quicquid supra latissima disputatio complexa est: nunc hec eius intentio est: ut categoricarum propositionum numerum tradat: quecumque cum finito vel infinito nomine simpliciter sunt. Primo. n. volumine dictum est nomen esse ut homo: infinitum nomen vero ut non homo. Idcirco dicatur neque autem et categorice oppositum sunt. quod duobus tantum simplicibus terminis constant. hec autem sunt siue cum finito nomine. ut est homo ambulat: siue cum infinito: ut est non homo ambulat. Harum igitur propositionum categoricarum atque simplicium tradere numerum contendit. quecumque sunt adiectione nominis infiniti. Sed quoniam propositiones omnes aut secundum qualitatem differunt. aut secundum quantitatem. Secundum qualitatem quod hec quidem affirmatiua: illa vero negatiua. Secundum quantitatem: vero: quod hec quidem plura complectitur. illa vero pauca. secundum quam differentiam hec propositioes: que dicunt homo ambulat: et rursus non homo ambulat a se differunt aut secundum quantitatem: aut secundum qualitatem videamus. Nam quod dico homo ambulat: qualitatem quidem quandam substantie. id est

De interpretatio. editionis secunde lib. quartus.

hominem ambulare designat: et rem definitam atque substantiam: que unam speciem ambulabilem esse pronuntiat. Quod autem dico non homo ambulat: hominem quidem rem definitam tollo innumerabilia vero significo. quare illa quidem que dicit homo ambulat videbitur secundum quantitatem potius discrepare ab ea que dicit non homo ambulat. An certe illud magis est verius: ut quod dico homo ambulat: homo simplex nomen quasi affirmationi est proximum: quod vero non homo ambulat: non homo infinitum nomen negationi videbitur esse consimile. Sed affirmatio et negatio secundum qualitatem differunt. hec autem affirmationi sunt negationibus consimilia. Qualitate igitur potius quam vlla discrepant quantitate. An magis illud est verius: quod quemadmodum se habet propositio que dicit socrates ambulat ad eam que dicit quidam homo ambulat. Ita sese habet homo ambulat ad eam que dicit non homo ambulat. Propositio namque que est quidam homo ambulat: si plures ambulant: necesse est ut vera sit. Si autem plures ambulent: ut Socrates ambulet non est necesse. possunt enim plures ambulare: et socrates non ambulare. Sed cum plures ambulant: quidam homo ambulat hoc autem ideo evenit. Quia quod dicimus quidam homo ambulat particularitatem iungimus universalitati idest homini: et si qui sub ipsa universalitate sunt idest sub homine ambulantes sunt: eam que dicit quidam homo ambulat veram esse necesse est. At vero cum dicitur Socrates ambulat: quoniam socrates circa unius cuiusdam proprietatem est. Nisi ipse socrates ambulauerit: quamquam omnes homines ambulent: non est verum dicere socrates ambulat. sic ergo quidam homo ambulat: definite verum est: si plures ambulant. Non autem socrates ambulat: quamquam plures ambulent nisi ipse socrates ambulet. sic est in eo quod est homo et si homo: qui dicit homo ambulat: dicit quoniam quoddam animal ambulat: et hoc nomine et qualitate determinat dicens homo ambulat. Qui vero dicit non homo ambulat: non quidem omnia subruit: sed hominem tantum. Letera vero animalia ambulabilia esse pronuntiat. Ergo siue equus: siue bos: siue leo ambulat: verum est non homo ambulat: sed si est verum homo ambulat: si non homo ipse ambulet. Quare quemadmodum se habet quidam homo ambulat ad socrates ambulat. Quod illic si plures homines ambulant. verum erat quidam homo ambulat. Non etiam socrates ambulat: nisi ipse socrates ambulet. Ita quoque in eo quod est homo ambulat et non homo ambulat: dici potest. Nam si plura que sunt si boves ambulent: verum est dicere quoniam non homo ambulat non autem verum est dicere quoniam homo ambulat nisi ipse homo ambulet. et secundum definitionem ergo potius et proprietatem videntur discrepare: quam secundum aliquam totam quantitatem vel partem quantitatis. vel rursus secundum aliquam qualitatem. Nam sicut posterius demonstrabitur ea que dicit non homo ambulat: affirmatio potius quam negatio est. atque hec batenus predixisse sufficiat.

Quoniam autem est affirmatio de aliquo significans aliquid. hoc autem est vel nomen vel innominatum. vnum autem oportet esse et de vno id: quod est in affirmatione

Nomen autem dictum est: et innominatum prius. non homo enim nomen quidem non dico: sed nomen infinitum. Vnum enim significat quodammodo

infinitum nomen: quemadmodum et non currit non verbum dico: sed infinitum verbum. Erit omnis affirmatio et negatio vel ex nomine et verbo: vel ex infinito nomine et verbo. Preter verbum autem nulla affirmatio vel negatio est. est enim: vel erit: vel fuit: vel fit: vel quecumque alia huiusmodi verba ex his sunt: que sunt posita. consignant enim tempus. Quare prima est affirmatio et negatio: est homo: non est homo: deinde est non homo: non est non homo. Rursus est omnis homo: non est omnis homo. est ois non homo: non est omnis non homo. et in extrinsecus temporibus eadem ratio est.

In secundo (ut arbitror) libro prediximus omnem enunciationem simplicem. idest predicativam ex subiecto et predicato consistere. Quorum semper predicatio aut verbum esset. aut quod idem posset: tamquam si verbi dictio poneretur. ut cum dicimus: homo ambulat verbum ponitur. cum vero dicimus: homo rationalis subauditur hic verbum est: ut totus intellectus sit homo rationalis est. Quocirca necesse est. aut verbum semper esse quod predicatur. aut quod sit verbo consimile: idemque in enunciationibus possit. Quod vero subiectum est. aut omnino nomen esset: aut quod vice nominis fungeretur. Quocirca illud maxime colligendum est: omne in categorica propositione subiectum esse nomen: omne vero predicatum verbum. Sed quoniam cum de nomine loqueretur aliud quoddam nomen introduxit quod ut simpliciter quidem et per se nomen non esset: infinitum tamen nomen vocaretur. id cum negatiua particula proferretur. Omnis autem propositio ex nominis subiectione consistit. Est autem categorica propositio: que aliquid de aliquo predicat vel negat: et de quo predicat quidem nomen est. Quodcumque in nomine infinitum etiam nomen dicitur: necesse non semper categoricam propositionem aut nomen habere subiectum: aut illud quod infinitum dicitur. Infinitum vero nomen est quod ipse nunc innominatum vocat. Omnis ergo propositio predicatiua in duas diuiditur species. aut enim ex infinito nomine subiectum est. aut ex simplici et finito. Ex infinito quidem quemadmodum cum dico non homo ambulat. ex finito autem et simplici ut homo ambulat. Huius autem que ex finito et simplici est species sunt due: que aut universale nomen subicit ut homo ambulat: aut singulare: ut Socrates ambulat. Quare ita sit diuisio. Omnis enunciationum simplicium: que duobus terminis constant. alie sunt ex infinito nomine subiecto alie vero ex finito et simplici. Earum que simplex habent subiectum. Alie sunt que universale simplex subiciunt. Alie que singulare: Supra vero docuit que sint differentie propositionum simplex nomen in subiecto ponentium: Quod alie sunt universales: alie sunt particulares: alie sunt indefinite. et secundum quantitates quidem hoc modo differunt. Secundum qualitatem vero que alie affirmatiue sunt: alie negatiue: Idem quoque in his propositionibus que ex infinito nomine subiecto enunciantur. Alie namque earum indefinite sunt. alie definite. Definitarum alie sunt universales: alie particulares hic quoque secundum quantitatem: nec minus secundum qualitatem eadem infinitarum: quoque nomina in propositionibus dicitur sunt. Dicitur enim. n. alias esse affirmatiuas: alias negatiuas: subiecta vero descriptio docet que sint affirmatiue simplices: et que sint negatiue: et rursus que sint negatiue ex infinito

ne ex infinito nomine et que affirmative: eaque omnes in propriis determinationibus adiunguntur nec minus etiam indefinitas in utraque specie propositionum posuimus singulare habentibus subiectum simpliciter propositionibus reiectis. Sunt enim indefinite propositiones simplices he. homo ambulat: homo non ambulat. contra eas vero diuise secundum nomen infinitum he. Non homo ambulat: non homo non ambulat: universales ex simplici subiecto nomine sunt he. Omnis homo ambulat: nullus homo ambulat. Contra has diuise ex infinito nomine universales. Omnis non homo ambulat: nullus non homo ambulat. Rursus particulares ex simplici nomine subiecto sunt he. Quidam homo ambulat: quidam homo non ambulat. Rursus particulares ex infinito nomine subiecto sunt he. Quidam si homo ambulat: quidam si homo non ambulat. hoc at subiecta descriptiue declarat.

Indefinite ex simplici nomine subiecto.

Homo ambulat Homo non ambulat.

Indefinite ex infinito nomine subiecto.

Non homo ambulat Non homo non ambulat.

Universales ex simplici nomine subiecto.

Omnis homo ambulat Nullus non homo ambulat.

Universales ex infinito nomine subiecto.

Omnis homo non ambulat Nullus homo si ambulat.

Particulares ex simplici nomine subiecto.

Quidam homo ambulat Quidam homo non ambulat.

Particulares ex infinito nomine subiecto.

Quidam si homo ambulat quidam si homo si ambulat.

Hec ergo partes et de propositionibus ex duobus terminis constitutis faciens propositionem liquet omnes ex subiecto fieri nomine propositiones et eas tantum ad diuisionem sumit que ex infinito nomine et finito nomine sunt: facies huiusmodi diuisionem principalem: ut sit. Propositionum alie sunt ex finito nomine: alie ex infinito. Oportuerat quidem uolente cuncta parti ad differentias propositionum non solum infinitum sumere nomina: sed etiam uerba. Sed quoniam nouerat nomen quidem infinitum conseruare propositionem quam inuenisset: ut si affirmatiua dicitur: est affirmatiua seruaret enunciationem: ut est non homo ambulat. Si negatiua: negatiua seruaret enunciationem. negatiua autem est ut est non homo non ambulat. Uerba uero que sunt infinita iuncta in propositione non affirmationem: sed perficere negationem: idcirco de his reticuit. Quod he magis que ex uerbo infinito sunt ad unam qualitatem pertinet propositionis. id est ad negatiua. Semper enim fit ex infinito uerbo negatio. Hec igitur colligens ait. Quoniam autem est de aliquo subiecto affirmatio significans aliquid. id est predicans: hoc est quoniam omnis propositio est ex subiecto et predicato. quod autem subiectum est uel nomen uel innominatum. Innominatum autem est quod propositum subruit: ut est non homo. Nomen enim quod est homo differt a nominis infiniti priuatione: quod est non homo atque in eo: et innominatum uocauit. Qualis autem debeat esse propositio de qua tractat ostendit dicens: unum autem oportet esse et de uno hoc quod est in affirmatione: id est ex duobus terminis propositionem oportet consistere. Commemorat quoque quod sit innominatum se supra dixisse: quoniam quod dicimus non homo nomen quidem Aristoteles non diceret: sed quod nomen simpliciter non uocaret: hoc addito infinito nomen diceret infinitum: idcirco quod unum quidem significat: sed infinitum nomen enim quod ipsam significationem eius quod dicimus homo tollit: id est non homo: unum est: et unam per se significationem subripies: multa sunt que intelligentium sensibus relinquuntur. commemorat etiam quoniam non currit uerbum superius infinitum uocauit et non simpliciter uerbum. Quoniam ergo aliquid de aliquo affirmatio est. hoc autem quod subiectum est: aut nomen esse oportet: aut innominatum: id est finitum nomen. Duplex propositionis species inuenitur. Omnis enim affirmatio uel ex finito nomine est et uerbo uel ex infinito nomine et uerbo. eodem quoque modo et negatio. Illa enim reperitur unquam uerba affirmatio: cuius negatio inueniri non possit. Quod si duplex est species affirmationum: duplex quoque est species negationum: illud quoque commemorat quod supra iam dixit. Nam licet ex nomine et uerbo et rursus ex eo quod non est nomen: sed infinitum nomen et uerbo sit affirmatio et negatio predicatiua. id est categorica: ut autem sit preter uerbum uerba affirmatio atque negatio: aut preter id quod idem significet uerbum uel in subauditione uel aliquo alio modo: fieri non potest. Ad id quoque uerba que pene in omnibus propositionibus aut ipsa cadant: aut que idem ualeant. Est enim inquit uel erit uel fuit uel quecumque alia connotant que antea posita sunt atque concessa: cuius definitio uerborum daretur uerba esse que connotarent tempus. Quare si hec connotant tempus non est dubium quin uerba sint. sed preter hec aut idem ualentia nulla propositio est. Recte igitur dictum est preter uerba predicatiuam propositionem non posse constitui. Iuste tamen aliquis questionem uideatur opponere. Cur cum iam dixerit preter uerbum enunciationes nulla ratione posse constitui: nunc idem repetit: quasi nihil de hoc antea predixisset: sed superfluum uideri non debet. Quia enim finitum nomen cum negatiua particula nomen est infinitum: idcirco putaretur fortasse negatio esse: quod dicimus non homo. Quod si hec est negatio: homo est affirmatio. Ille si hinc ergo quod laboret errore: hoc dixit: et congrue repetit: quia propter uerbum enunciatio esse non potest: tanquam si diceret: nemo arbitretur infinitum nomen esse negationem: nec nomen affirmationem. Preter uerbum enim affirmatio et negatio nulla potest unquam ratione constitui. In hoc illud quoque nota uerbat: quod uerbum infinitum et negationem significaret et infinitum uerbum. Id enim quod dicimus non ambulat et infinitum uerbum est et negatio. sed per se quod si dicat simplex sine aliquo alijs adiectionibus infinitum uerbum est. Sin uero cum nomine aut cum infinito nomine proferat: non iam uerbum infinitum. Sed negatio accipit: sed ita ut non negatiua particula iuncta cum ambulat infinitum uerbum efficiat non ambulat. sed in propositione que est homo non ambulat hominem non ambulare designat. atque ideo ait subiecta quod in propositionibus posse esse uel nomina uel infinita nomina. predicata uero propter uerba esse non posse. Nam siue in affirmationibus que ponat: id uerbum sine dubio predicauit: siue in negationibus: est non infinitum uerbum sed tantum uerbum: cui addita non particula tota qualitate propositionis ex affirmatiua in negatiua commutat. Quare recte nullam differentiam propositionum de infinitis uerbis fecit. Infinita enim uerba tunc sunt infinita: cum sola sunt. Si uero cum infinito nomine iungantur aut nomine: non infinita uerba iam sunt sed finita. Cum negatione tamen in tota propositione intelliguntur. Si ergo que admodum stoici uolunt ad nomina negationes ponentur: ut est non homo ambulat negatio: ambiguum esse possit cum dicimus non homo an infinitum nomen est an uero finitum cum negatione coniunctum. Sed quoniam aristoteli placet uerbis negationes oportere coniungi: infinita magis uerba ambigui intellectus sunt an infinita uideantur an cum negatione finita. Atque ideo ita discernit scriptum cum nomine infinitum uer

cavit et non simpliciter uerbum. Quoniam ergo aliquid de aliquo affirmatio est. hoc autem quod subiectum est: aut nomen esse oportet: aut innominatum: id est finitum nomen. Duplex propositionis species inuenitur. Omnis enim affirmatio uel ex finito nomine est et uerbo uel ex infinito nomine et uerbo. eodem quoque modo et negatio. Illa enim reperitur unquam uerba affirmatio: cuius negatio inueniri non possit. Quod si duplex est species affirmationum: duplex quoque est species negationum: illud quoque commemorat quod supra iam dixit. Nam licet ex nomine et uerbo et rursus ex eo quod non est nomen: sed infinitum nomen et uerbo sit affirmatio et negatio predicatiua. id est categorica: ut autem sit preter uerbum uerba affirmatio atque negatio: aut preter id quod idem significet uerbum uel in subauditione uel aliquo alio modo: fieri non potest. Ad id quoque uerba que pene in omnibus propositionibus aut ipsa cadant: aut que idem ualeant. Est enim inquit uel erit uel fuit uel quecumque alia connotant que antea posita sunt atque concessa: cuius definitio uerborum daretur uerba esse que connotarent tempus. Quare si hec connotant tempus non est dubium quin uerba sint. sed preter hec aut idem ualentia nulla propositio est. Recte igitur dictum est preter uerba predicatiuam propositionem non posse constitui. Iuste tamen aliquis questionem uideatur opponere. Cur cum iam dixerit preter uerbum enunciationes nulla ratione posse constitui: nunc idem repetit: quasi nihil de hoc antea predixisset: sed superfluum uideri non debet. Quia enim finitum nomen cum negatiua particula nomen est infinitum: idcirco putaretur fortasse negatio esse: quod dicimus non homo. Quod si hec est negatio: homo est affirmatio. Ille si hinc ergo quod laboret errore: hoc dixit: et congrue repetit: quia propter uerbum enunciatio esse non potest: tanquam si diceret: nemo arbitretur infinitum nomen esse negationem: nec nomen affirmationem. Preter uerbum enim affirmatio et negatio nulla potest unquam ratione constitui. In hoc illud quoque nota uerbat: quod uerbum infinitum et negationem significaret et infinitum uerbum. Id enim quod dicimus non ambulat et infinitum uerbum est et negatio. sed per se quod si dicat simplex sine aliquo alijs adiectionibus infinitum uerbum est. Sin uero cum nomine aut cum infinito nomine proferat: non iam uerbum infinitum. Sed negatio accipit: sed ita ut non negatiua particula iuncta cum ambulat infinitum uerbum efficiat non ambulat. sed in propositione que est homo non ambulat hominem non ambulare designat. atque ideo ait subiecta quod in propositionibus posse esse uel nomina uel infinita nomina. predicata uero propter uerba esse non posse. Nam siue in affirmationibus que ponat: id uerbum sine dubio predicauit: siue in negationibus: est non infinitum uerbum sed tantum uerbum: cui addita non particula tota qualitate propositionis ex affirmatiua in negatiua commutat. Quare recte nullam differentiam propositionum de infinitis uerbis fecit. Infinita enim uerba tunc sunt infinita: cum sola sunt. Si uero cum infinito nomine iungantur aut nomine: non infinita uerba iam sunt sed finita. Cum negatione tamen in tota propositione intelliguntur. Si ergo que admodum stoici uolunt ad nomina negationes ponentur: ut est non homo ambulat negatio: ambiguum esse possit cum dicimus non homo an infinitum nomen est an uero finitum cum negatione coniunctum. Sed quoniam aristoteli placet uerbis negationes oportere coniungi: infinita magis uerba ambigui intellectus sunt an infinita uideantur an cum negatione finita. Atque ideo ita discernit scriptum cum nomine infinitum uer

De interpretatione editionis secunde liber. iiii.

bus negatio fit et negatiua ppositio: vt est hō nō ambulat. *¶* Der se vero dictum infinitum verbum est: vt non ambulat. Atq; ideo hic solaz differentiaz: nominū et infinitoz noiu; i pponib; dedit n̄ et infinitoz vbo rū: idcirco q; de coniunctis loq;ba; .i. de nominib; vel infinitis nominibus atq; verbis. In qua cōiūctione id qd p se infinitū verbū dicitur: negatio ē. Neq; enī oportet sic omnis ppositio aut ex finito noie aut ex infinito stat: sic quoq; aut ex finito aut infinito vbo cōstare. Infinitū enī verbū in ppositionibus nō est: sed quotiēs aliquid (vt dictū ē) tale per se ponit. finitū quidē verbum est: sed illi coniuuncta negatio totaz ppositionē priuat ac destruit et verbum quidē infinitum iunctum nominibus negationē vt faciat. necesse est. nomē vero infinitū iunctum verbo nō necesse est: vt faciat negationē. Qd enī dicim; nō homo ābulat affirmatio nō negatio est. Ergo quoniā affirmationē oportet aliquid de aliquo significare. Ilomē autē in finitū est aliquid: quotiēs dicimus nō homo ābulat: ambulatio; idēst aliquid de nō homine. i. de aliquo predicamus. S; si dicamus non ambulat nō potius de aliquo predicam; aliquid: sed ab aliquo tollimus. Qui enī dicit homo non ābulat. ābulationē ab hoīe tollit: nō de homine p̄dicat. Quare negatio potius q̄ affirmatio est. Si enī affirmatio esset. i. si v̄bū esset infinitū aliquid de aliquo p̄dicaret. Ilunc autē aliquid ab aliquo tollit. Nō est igitur verbū infinitū: sed potius negatio: quotiēs in tota sumit ppositiōe. Numerū vero ppositionū: quas nos supra quidē descripsimus: ipse subiecit: et infinitas quidē p̄s: post v̄o cōtraiacētes. q; si quis ad illa reuertitur vel hic intēdit animū: in quo vel nostra vel aristotelica disputatio discrepet: diligētē agnoscit. Mos enī et cōtrarias pposuimus et subcōtrarias. Aristoteles vero solū cōtradictorie sibimet cōtraiacētes oppositasq; pposuit sed Aristo. nō solū in p̄senti tempe casdez ppositionū dicit eē differentias quas pposuit. sed etiam in alijs quoq; duobus temporibus: que extrinsecus sunt. extrinsecus autem tempora vocat. que preter p̄ntis significaciones sūt. p̄teritum. s. et futurum.

¶ Quando autem est tertius adiacens predicatur dupliciter dicuntur oppositiones. Dico autē vt est iustus homo. est tertium dico adiacere nomen vel verbum in affirmatione. quare quattuor erunt iste: quarum due quidem ad affirmationem et negationem sese habebunt secundum consequentiam: vt priuationes: due vero minime. Dico autē: quomā est aut iusto adiacebit: aut non iusto. quare etiam negatio. quattuor ergo erunt intelligimus vero quod dicitur ex his q̄ subscripta sūt. est iustus homo. huius negatio est non est iustus homo. est non iustus homo. huius negatio est: non est non iustus homo. est enim hoc loco et non est iusto et non iusto adiacet. *¶* Nec igitur: quemadmodum in resolutio; rijs dictum est: sic sunt disposita.

¶ Qd autē dicitur perobscurus est: et expositū a pluribus incurate: quoz cū iudicio p̄petēti enumerabo sētētiā. *¶* Postq; de his p̄positionib; expediuit: que duobus cōstiterāt terminis: et subiectum habuerant aut nomen aut (vt ipse ait) inominatum: idēst infinitum nomen. Ilunc ad eas trāsit: in quibus est tertium adiacens predicatur vno subiecto duobus predicatis

vt in eo qd dicim; homo iustus est: homo subiectus ē et iustus: et est. vtraq; p̄dicatur. Ergo in hoc duo sunt p̄dicata: vnū vero subiectū. et fortasse aliquis ingrat cur ita dixerit. Qñ autē est tertius adiacēs p̄dicat. non enī tertium predicatur: sed scdm. Duo enī sūt que p̄dicat vnū vero subiectū ē. S; nō ita dictū ē q̄si ē in p̄positiōe que dicit hō iustus est tertium p̄dicaretur: s; qm̄ adiacet tertium et p̄dicatur. ergo q; dicitur tertius ad adiacere referē. et enim in ea ip̄a p̄positione q̄ dicit: hō iustus est: est tertium adiacet: p̄dicatū aut iam nō tertium: sed secūdū. Ergo tertium numeratū adiacet secūdū vero numeratū p̄dicatur. hoc ē igitur qd ait. Qñ ē tertium adiacēs p̄dicat. nō qm̄ tertium p̄dicatur. sed p̄dicatur tertius adiacēs. i. tertio loco. facit igitur nunc in his p̄pōnib; cōsiderationē i quib; ē tertium adiacēs ē: s; p̄dicatū. et sicut in his i quib; tātū p̄dicatur est: nō etiā adiacēs p̄dicat. vt hō ē de subiecto cōsiderationē fecit. quot modis subiectū sūptū dīas facēt p̄pōnū. Aut. n. nomē dicebat eē subiectū aut infinitū nomē. Ita hic nūc de p̄dicato loq;: et de p̄dicati differentijs tractat. In his. n. p̄pōnibus i qb; ē tertius adiacēs p̄dicat: sūptū p̄dicatū alias nomen alias infinitū nomē facit differentias p̄pōnum. *¶* P̄dicatum at dico i ea p̄pōne que p̄ponit. hō iustus ē. iustus. hoc. n. p̄dicatum de hoīe ē. ē autē nō p̄dicatur Sed tertium adiacens p̄dicat. i. secundo loco. et adiacens iusto. tertium vero in tota p̄pōne p̄dicat. nō q̄si qdā pars totius p̄pōnis: sed potius demonstratio q̄lī tatis hoc. n. qd dicim; ē n̄ cōstituit p̄pōnē totā sed q̄lis sit. i. qm̄ ē affirmatiua demonstrat: atq; id nō dicit tertium p̄dicatur tātū: s; tertium adiacēs p̄dicat. Nō .n. positum est tertium p̄dicat solū. Sed adiacēs tertium secūdo loco: et (quemadmodū dictū ē) accidēt p̄dicat. *¶* Nōt autē et sic intelligi. Idcirco dixisse Arist. ē in his tertium adiacēs p̄dicari qm̄ possit aliquotiēs et p se p̄dicari: vt si qs dicat Socrates phus ē: vt p̄positio hec hoc sētiat. Socrates phus viuūt. Est. n. p̄ viuūt positū ē. Si qs ergo sic dicat: duo inueniuntur subiecta: est vero solū p̄dicat: n̄ ē adiacēs. Quod. n. dicim;: socrates phus: vtraq; subiecta sūt. Est. n. p̄dicat solū. si qs at dicat sic: socrates phus est: vt non iā socratē phus eē atq; viuere. sed socratē philosophari et phum esse enūciatione significet: tunc inuenitur vnū subiectum et duo p̄dicata. Socrates. n. subiectus ē: phus aut ē et est predicata: quoz phus quidē p̄ncipaliter p̄dicat. Est autem adiacens noī qd est phus et ip̄um p̄dicat. Sed non simpliciter p̄dicat: sed adiacēs: Sunt autē alie p̄positiōes hoc mō: socrates in licio disputat. Et sūt hec ex tribus terminis. Sed de hac interim p̄pōnū nā nihil tractat: s; d̄ his solū i qb; ē tertium adiacēs p̄: vt ē hō iust; ē. s; d̄ his duas qdē oppōes. quo circa recte due oppōes q̄tuor p̄pōnū sūt. hoc at huiusmodi ē. Qñ ē tertium adiacēs p̄. q; p̄ncipalr p̄ aut nomē erit aut infinitū nomē. Et hec aut affirmatiue p̄dicada sūt: aut negatiue. Quo circa simplicis noīs affirmatio et simplicis noīs negatio vna ē oppositio: et due p̄pōes. finitū at et infinitū hic n̄ subiectū s; sumit p̄dicatū: vt i eo q; ē hō iust; ē. iust; p̄. hoc at nomen erit aut infinitū nomē. sūt ergo ex his due affirmatiōnes et negatiōes: hō iust; ē: hō ē n̄ iust;: n̄ ē n̄ iust; hō: nō ē iust; hō. Atq; hoc qd ē i indefinitis. *¶* Posteri; autē mōstrabit hoc et i his eē: q̄ determinatiōem h̄nt vniuersalitatis vel particularitatis. Iluc at horuz ordo subiectus numerum oppositionemq; declarat. *¶* Affir. simplex. *¶* Negatio simplex. *¶* Homo

De interpretatione editionis secunde liber. iiii. . . 0

Homo iustus est oppositio una Homo iustus si est
Affir. ex infinito Negatio ex infinito
Homo non iustus est oppositio una Homo non iustus si est

C Simples in supraposita descriptione propositiones vocantur: in quibus nomen predicatur: ut homo iustus est: homo iustus non est. Et infinitis autem in quibus nomen infinitum principaliter predicatur: ut homo non iustus est: homo non iustus si est. Siue autem est primo per se postea idem est nec hoc turbet quod Aristoteles. et per modum dicit: nos vero posteriori: sed idem est. sunt igitur oppositiones due propositiones quatuor: et propositiones ex senario propositionum numero ad pauciores reducte sunt. Si enim simplices et ex duobus terminis fuisset: hoc modo essent: homo est: homo non est. iustus est iustus non est. Homo iustus est. non iustus non est. et essent hee sex propositiones. Possent quidem adici hoc etiam: ut de infinito nomine subiecto fieret propositiones: ut est: non homo est: non homo non est. Sed de his posteriori dicit. Illuc autem sex ille simplices in quatuor reducte sunt: idcirco quod res simplices iuncte naturaliter redeunt pauciores. Cuiusmodi enim ipsa nomen minuit: ut si sint. x. res et singule singulim gantur: ut bina fiat: quaternarius numerus cuiusmodi redit. Ita enim hoc modo sex erant propositiones (ut supra docui) et simpliciter dicerentur: sed hee astricte sunt et coniunctione diminute sunt. Nam quod proposuerunt iste quatuor homo est: homo si est: iustus est: iustus non est: hee cuiusmodi in duas reducte sunt: iustus enim homo cum iusto duas propositiones fecerunt homo iustus est: homo iustus non est. Rursus ad eundem ipsum hominem infinitum cum pater. alie due propositiones ex infinito predicato rationabiliter oriuntur homo non iustus est: homo non iustus non est. quorum due oppositiones sunt: propositiones vero quatuor. Ita igitur ex sex propositionibus. i. est homo non est homo. est iustus non est iustus: est non iustus non est non iustus. Que cum sint sex propositiones tres tamen habent oppositiones: homo iustus et homo non iustus subiecti quatuor solas propositiones fecit: duplicem vero oppositionem. Qui vero dixerit microscopos fieri propositiones ex his: in quibus est adiacens pater. quas ex his quod duobus terminis constaret: illos non intellexisse rerum naturam manifestum est. Que ita fert. ut semper ex pluribus simplicibus rariores redeant res paucioresque coniuncte. At igitur in his quibus est tertium adiacens pater: ut hoc quod ait tertium non ad predicationem referat potius quam ad ordinem: ut ipse distinguit dicens. Dico autem ut est iustus homo: est tertium dico adiacere nomen vel verbum in affirmatione: non igitur tertium predicari. Sed adiacere tertium: sed ad ordinem. i. non ad predicationem refert ut tertium quidem adiaceret. Adiacens autem predicaretur. i. non simpliciter predicaretur. Neque enim superius est terminatum: ut in propositione est: sit terminus. Atque ideo si quis resolvere propositiones velit in suis terminis: ille non resoluit in est. Sed in eo quod est homo et iustus: et erunt duo termini subiecti quidem homo: predicatur vero iustus. Est autem quod adiacens predicatur et tertium adiacens non in terminis: sed in qualitate potius propositionis (ut dictum est) accipitur. Nomen autem vel verbum autem propter hanc causam tertium. n. nomen adiacere dicitur est: ut doceret prius duo esse homo. i. et iustus: idcirco autem ait nomen vel verbum: quoniam verba quoque nomina sunt. Hoc autem prius dicitur dicens: ipsa quod de se dicta verba nomina sunt. Postquam igitur dicitur: quod vellet ostendere per id quod ait est tertium adiacens predicatur: quoniam quatuor ad ordinem non ad predicationem refert: subter expositum quot fieret propositiones dicens. Quare quatuor iste erunt. Dicit autem in his quatuor eodem accidentia: quia paulo post diligenter exponat. Quod autem accidit hoc est. Cum sint hee quatuor propositiones: quas positurus est. Due ipsarum sese ad affirmationem et negationem ita habebunt similitudinem ut privationes. Due vero minime. Sed hanc in his propositionibus accidentiam paulo post demonstrabo. Illuc autem illud respicimus quod admodum ipse quatuor

fieri propositiones dicat. Ait enim dico autem quoniam est aut iustus adiacet aut non iustus. fiet. n. duplex propositio. Si autem iustus aut non iustus est adiacet hoc modo: est iustus homo est non iustus homo. Quare igitur si est affirmatio modo positum nunc quidem cum iusto nunc autem cum non iusto geminas fecit propositiones. i. affirmativas: idem quoque est cum negatione cuiusmodi. i. non: geminas quoque facit negationes. Eas. i. quod sunt: non est homo iustus: non est homo non iustus: hoc est aut quod ait. Dico autem quoniam est aut iustus aut non iustus adiacet. Si. n. adiacet iusto facit hanc affirmationem: Est iustus homo: si adiacet non iusto: facit hanc affirmationem: non est non iustus homo. Quare et negatio iuncta cum est idem facit: hec igitur negatio quod est: non copulata iusto et non iusto duas faciet negationes contra eas: quas supra diximus: propositiones. Si. n. addat iusto: tale facit negationem: non est iustus homo: si non iusto: si est non iustus homo: hoc autem cur evenit: quoniam est et non est iusto: et non iusto adiacet: est cum iusto et non iusto duas facies propositiones. Illud est iterum negatio cum iusto et non iusto alias duas negationes. Ex quibus quatuor due oppositiones sunt: ut ait supra. Quod est tertium adiacens per: dupli- r dicitur oppositiones. Quare sensus sese totum hoc modo habet. Sed quoniam est quoque alia descriptio loci quod sic dicit. Dico autem quoniam est aut homo adiacet aut non homo: quare et negatio: quatuor ergo propositiones erunt. Intelligimus autem quod diximus ex his que subscripta sunt. Est iustus homo: huiusmodi negatio: non est iustus homo. Est si iustus homo. huiusmodi negatio: si est si iustus homo: est enim hoc loco et si est homo et si homo adiacet. turbabat expositores. et dubitabant quid hoc esset quod cum supra dixisset. Dico autem quoniam est aut homo adiacet aut si homo. i. eorum exemplo et dispositione est si apposuit homo aut si homo: sed iusto si iusto dicens. Intelligimus vero quod dicitur ex his quod subscripta sunt: est iustus homo: huiusmodi negatio: si est iustus homo. Est si iustus homo: huiusmodi negatio: si est si iustus homo. et postquam iusto et si iusto et si est apposuit quod aut si dicitur sed ad homines et si homines est adiacere apposuit. Postea fert. Est. n. hoc loco homo adiacet et non homo: quod posuerat iusto et non iusto est et si est adiacere: vnde Alex. quoque dicit scriptura esse culpam si philosophi recte dicentis: et emendanda esse scriptura: si enim eum oportuit confundi: si per hominem et si hominem iustum et non iustum intulit. hec enim exempla sunt potius quam propositionis necessitas: quod. n. dicitur est homo et non homo adiacere ita sumpsit: tamquam si homo predicaretur: ut in eo quod est socrates homo est: vel rursus socrates si homo est. Ergo volens sumere quodcumque predicatum: nunc quod simplex: nunc autem infinitum: intulit iustum et si iustum indifferenter habens an homo et si homo predicaretur: an iustus et si iustus: solum in predicato aliter sumere nomen: aliter infinitum nomen. si ergo oportuit alex. conturbari aliosque in hac scriptura in qua nos prius exercere voluit: sic porphyrium: et herminium si turbabat: quod dicitur exempla hec esse finiti predicati et infiniti: in quibus quodlibet predicatum sit: eque accipi oporteret: vel sic cum dixisset homo et si homo adiacere est et si est: albi et si albi postea intulisset sufficeret. hec. n. et illud predicatum alias finitum alias infinitum sumere in quibusbuscunque nobis eque oportet: et quod homo ait et si homo adiacet est: et postea intulit iusto et si iusto: et subiecit hominem: si ita et putandum est tamquam subiectis. i. homo: et si homo loquatur voluerit: et postea per errorem intulerit in predicato iusto et si iusto: sed potius ipsi homo et si homo ita sumpsit: tamquam in aliquo predicare tur ut sic dicitur: socrates homo est: socrates si homo est: hic ergo homo et si homo per. rursum si quis dicat homo iustus est homo non iustus est: nihil differt. eodem. n. modo predicatum in una propositione simplex sumptum est. In altera infinitum: velut si dicatur nix alba est nix si alba est: eodem modo: si ergo culpanda est scriptura quod cum prius proposuisset homo et si homo adiacere est iustum et si iustum intulit. Nihil. n. interest siue iustum aut si iustum predicet: siue

De interpretatione editionis secunde liber. iiii.

homo siue si homo: dūmō p̄dicatiōes alias infinitas: alias vō sumat finitā tūc cū ē tertiu adiacēs p̄r. Exerce igit̄ intelligētīā nr̄as acūmēq; p̄hs voluit rex oīuz solertis sim⁹ nō sc̄ptura falsa p̄fūdere: qm̄ autē ea que supra dixit. colligēs ait. Est enī hoc loco: et si est hōi adiacet. Hoc sentit: qm̄ i hac p̄positiōe: que dicit: hō iust⁹ ē: quā supra p̄posuerat: iust⁹ d̄ hōie p̄dicat. ē at̄ adiacēs iusto adiacebit et hōi. et i ea: q̄ dicit. hō iust⁹ si ē qm̄ iustus p̄dicat d̄ hōie: n̄ ē at̄ adiacēs. nō ē ergo hōi quoq; adiacebit. Hoc enī ē: qd̄ ait. ē enī hoc loco et nō ē hōi adiacet. Mā si iust⁹ pater de hōie: ē autē et nō est adiacet iusto: et hōi quoq; adiacebit: vt dictum est. Hāc quoq; scripturā emēdādā eē: faciēdūq; eē alex. opiat hoc mō. Sicut p̄us quoq; exposuim⁹. Est enī hoc loco et si ē iusto et si iusto adiacet. S; ordo qd̄ toti⁹ sētētie diligētē exposit⁹ ē. siue illa scriptio sit: siue illa: neutra enī mutāda ē. Et vna qd̄ plus h; exercitij: altera vō facilitatis: s; ad vnā intelligētīā vtraq; pueniūt. Restat igit̄ vt q; ait. Quare idcirco q̄ttuor iste erūt: q; qd̄ due ad affōez se hnt̄ fm̄ p̄ntiā vt puatiōes: due vō mīme. diligētī⁹ exponam⁹: Loc⁹ enī magna breuitate p̄strictus ē: et nimia subtilitate ac obscuritate difficil: et hūc qd̄ in p̄ia editiōe hui⁹ opis trāscurrētes exposuimus. atq; i eo breuissimā: vt i alijs: dedimus expositionē. Nūc autē qd̄ in se sēsus habeat veri: quid hac breuitate latitet: q̄stum facultas sup̄petit: nos ipsi patefaciam⁹: et q̄stū valer: anīm⁹ lectoris itēdat. Cui si forte paulo obscuriora vidētur: rex sputet difficultati: si nō planiora quā putauerit: suo grām debeat acumini. Sed p̄i⁹ qd̄ hoc loco herminiarbitretur: quā possibiliter expediā. Ait herminius tribus modis cū infinito noīe p̄pōnes posse proferri. aut. n. infinitū subiectū hnt̄: vt nō hō iust⁹ ē: aut in finitū predicatū: vt homo nō iustus est: aut infinitus subiectū et infinitū predicatū: vt nō hō nō iustus ē. Hāc rū igitur iquit quecūq; ad p̄dicatū terminū hnt̄ nomē infinitū similes sūt his: que aliquā denūciāt puatiōnē. Denūciāt at̄ puatiōnē hec q̄ dicunt: hō iust⁹ est: hō iustus nō ē: ergo isti iustitiam que: p̄ponuntur hō iustus est: homo iustus nō ē: ille iquit cōsētiant que sūt ex infinito p̄dicato: vt ea q̄ ē hō nō iust⁹ ē: hō nō iustus nō ē. Idē enī ē inq; eē hōiez iniustū: qd̄ hōiez nō iustū. Ille vero que hnt̄ aut subiectū infinitū: vt est nō hō iust⁹ ē. Aut vtraq; infinita: vt ē nō hō nō iust⁹ ē: nō cōsētiant ad puatiōnē p̄pōnem que ē hō iniustus ē: Nulla. n. similitudo ē ei⁹ p̄pōnis que ē: nō hō iust⁹ ē: et eius que dicit hō iniustus ē. Nec vero eius que proponit nō hō nō iust⁹ ē: et ei⁹ que enūciat: hō iniust⁹ nō ē. Māq; ille q̄ infinitū nomē hnt̄ i p̄dicatiōe: hec puatiōnē cōsētiant. Ille vero p̄pōnes que aut subiectū hnt̄ infinitū: aut vtraq; infinita puatiōnē lōge diuerse sūt. Sed hic herminius lōge a toto intellectu et rōne sentētie discrepās has it̄posuit: que aut ex vtriusq; i finitis: aut ex subiecto fierēt infinito. Qd̄ aut̄ esset q; ait fm̄ cōsequētīā: vel que due haberēt se fm̄ cōsequētīā vt puatiōes: que vero nō: exponens nihil planū fecit: et sensus nibilo magis at̄e expositionē. Herminius; quā post expositionē obscurū ē. Mos autē porphyrius sequētes: ei⁹ doctissimo viro cōsētietes hec dicim⁹ eē q̄tuor: p̄positiones: q̄rū due quidē ex finitis noībus sūt: due vero ex infinitis noībus p̄dicatis. Sūt autē ex finitis noībus hoc modo: affirmatio est iust⁹ homo: negatio non est iustus homo. Ex infinitis vero nominibus predicatis affirmatio est que dicit est non iustus homo: negatio que promit: non est non iustus

bomo. Sed has ex infinitis nominibus predicatis p̄positiones i reliquo sermone infinitas vocabim⁹: vt affirmatio infinita sit in hac expositione ea que dicit: est nō iust⁹ homo. negatio infinita ea que dicit: non est non iustus homo: vt quod dicturi eram⁹ p̄positionē ex infinito noīe p̄dicato: hāc infinita nominem⁹: illas at̄ duas q̄ nullū nomē hnt̄ infinitū nec subiectū nec p̄dicatum: simplices vocem⁹. Sunt ergo simplices p̄positiones hec: ē hō iust⁹: nō ē hō iust⁹. Puatiōnē at̄ p̄positiones voco: quecūq; hnt̄ puatiōnē: puatiōnē at̄ sūt hoc mō: ē iniust⁹ hō: hec. n. iustitia subiectū puat. et rursus nō ē iniustus hō: hec rursus iustitia subiectū puat: ergo cū sint due p̄pōnes simplices vna affirmatiua altera negatiua: et sint alie due puatiōnē: eay; quoq; vna affirmatiua altera negatiua: necnō etiaz sint alie due infinite: affirmatiua rursus et negatiua: dico qm̄ queadmodū se puatiōnē p̄positiones affirmatio. i. et negatio ad affirmationes et negatiōes simplices habuerit: sic se habebūt: et que sunt infinite ad easdem ipsas. i. simplices. i. fm̄ p̄ntiā: qd̄ at̄ dico tale ē: disponatur p̄i⁹ due simplices. i. affirmatio q̄ dicit est iust⁹ hō. et rursus negatio que dicit nō ē iustus hō. sub his at̄ disponatur puatiōnē: sub affirmatiōe qd̄ simplici puatiōnē negatiua sub negatiua simplici affirmatiua puatiōnē: vt sub ea que dicit ē hō iust⁹ ponat: que dicit nō ē hō iust⁹: et sub ea q̄ dicit nō ē hō iust⁹ ponatur ea que proponit ē hō iust⁹. rursus sub puatiōnē disponatur infinite: sub affirmatiōe affirmatio: sub negatiōe negatio: sub affirmatione qd̄ puatiōnē: q̄ dicit ē iust⁹ hō disponatur affirmatiua infinita ē si iustus hō sub negatiua nō puatiōnē q̄ dicit nō ē iust⁹ hō ponat negatio infinita q̄ dicit nō ē nō iustus homo: hoc autem subiecta descriptio docet.

Affir. Est iust⁹ hō. simplices nō ē iust⁹ hō Neg. Neg. Nō ē iust⁹ hō puatiōnē ē iniust⁹ hō Affir. Neg. nō ē si iust⁹ hō infinite ē si iust⁹ hō Affir.

Is igitur ita dispositis dico: qm̄ queadmodum se hnt̄ puatiōnē. i. affirmatio et negatio q̄ dicūt ē iniustus hō: nō ē iniustus hō ad simplices q̄ p̄ponūt ē iustus hō: nō ē iust⁹ homo: fm̄ cōsequētiam: sic se hēbunt etiaz infinite p̄positiones affirmatio et negatio hec. i. que sūt est nō iustus hō: nō ē non iustus homo: ad easdem simplices que sunt: est iustus homo: non est iustus homo: videamus que sit simpliciū et puatiōnē consequentia: vt vtrum se sic habeant infinite ad simplices: queadmodū se hnt̄ puatiōnē ad easdem simplices cognoscamus: disposite igitur sunt i primo quidem ordine simplices p̄positiones affirmatio simplex que dicit est iustus homo: et negatio simplex que dicit non est iustus homo. Sub his: idest sub affirmatione simplici due negationes vna puatiōnē que est nō est iniustus homo: et altera infinita que est non est non iustus homo. Sub negatione vero simplici que dicit non est iustus homo: due affirmationes vna puatiōnē: que dicit ē iniustus homo: altera infinita que dicit: est non iust⁹ homo: illud quoq; in descriptione videndum est: q; angulariter se affirmationes negationesq; respiciūt. nam affirmatio que est simplex est iustus homo: angulariter se contra respicit vtraq; affirmationes infinitam: scilicet et puatiōnē que sunt: est nō iustus homo: ē iniustus hō. Rursus negatio simplex que est non ē iustus hō angulariter respicit duas negatiōes infinitas

De interpretatione editionis secunde liber. iiii. . . .

Infinita. s. et priuatoria: et in veritate simpliciter affirmatio
ne priuatoria negatio sequitur. nam si verum est dicere quoniam est
iustus homo. verum est dicere quoniam non est iniustus homo. nam qui
iustus est non est iniustus. et possumus istam continuam opposi-
tionem coniunctamque proponere: si iustus est homo: non est iniustus
homo. Sequitur ergo affirmationem simpliciter priuatoria negatio:
ut si vera fuerit affirmatio simplex. Nam quoque sit nega-
tio priuatoria: et affirmatio simplicis veritate negatio
nis priuatorie veritas consequatur. at vero non hec conuersio
est neque. nam affirmatio simplex negationem sequitur priuato-
riam. Nam si verum est dicere quoniam non est iniustus homo: non
omnino verum est dicere quoniam est iustus homo. Potest
enim vere de equo dici quoniam equus non est iniustus ho-
mo. neque enim omnino homo est. et ideo nec iniustus homo
est. sed non potest dici de equo quoniam equus est iustus ho-
mo. ita ergo veritatem priuatorie negationis non sequitur
veritas simplicis affirmationis. atque ideo nec continua
propositio hinc et coniuncta proponi potest. Non
enim vera propositio est si quis dicat. si non est iniustus ho-
mo: est iustus homo. de equo enim verum est (ut dictum est.)
quod non est iniustus homo: non tamen verum est esse iustum ho-
minem equum: quare negationem priuatoriam simpliciter af-
firmatio non sequitur. Demonstratum est igitur quoniam affir-
mationem simpliciter negatio priuatoria sequitur: nega-
tionem vero priuatoriam simpliciter affirmatio non sequere-
tur. Rursus videamus et in opposita parte qualis sit con-
sequetia: in diuersa. nam parte affirmationem quidem priua-
toriam sequitur negatio simplex: negationem vero simpli-
cem affirmatio priuatoria non sequitur. Nam si verum
est dicere quoniam est iniustus homo verum est dicere quoniam
non est iustus homo: qui enim iniustus est iustus non est et affir-
matione priuatorie eius: scilicet que dicit est iniustus homo:
veritatem sequitur negatio simplex que non est iustus ho-
mo: hoc autem non conuertitur. Neque enim simpliciter negati-
ua sequitur priuatoria affirmatio. Nam si verum est dicere
quoniam non est iustus homo: non est omnino verum quoniam est iniustus
homo de equo enim verum est dicere quoniam equus
non est iustus homo: nam qui omnino homo non est nec iustus
homo est: sed non de eodem equo potest dici vere quoniam equus est in-
iustus homo: nam qui homo non est nec iniustus homo esse po-
test. Quare veritate negatione simplicis non sequitur veri-
tas priuatorie affirmationis: veritatem autem affirmatio-
nis priuatorie sequitur ex necessitate veritas simplicis
negatione: quo circa monstratum est hoc in utrisque quoniam af-
firmationem quidem simpliciter sequeretur negatio priuato-
ria: negationem vero priuatoriam non sequitur affirmatio
simplex. Rursus affirmationem priuatoriam sequitur nega-
tio simplex: negationem simpliciter non sequitur affirma-
tio priuatoria. His ergo ita positis de infinitis priua-
toribus tractemus. Priuatorie namque et infinite affirma-
tiones affirmationibus negationes consequuntur negationibus
hoc modo. Affirmatio. nam priuatoria que dicit est iniustus
homo consentit infinite affirmationi que dicit est non iu-
stus homo: nam si idem in re significat utreque priuatoria
affirmatio et infinita: et quare in aliqua sermone pla-
tione discrepant tamen significatione nil discrepant: nisi
tantum quod que illa iniustum ponit. in priuatoria: hec po-
nit esse non iniustum: et rursus negatio priuatoria que est non
est iniustus homo consentit atque concordat ei negationi
que est infinita: non est non iustus homo: hec quoque idem ne-
gationes que sibi in consequentia consequuntur manifestum est.
Sequitur autem simpliciter affirmationem eam que dicit est iu-
stus homo: priuatoria negatio que dicit non est iniustus
homo: sequitur ergo eadem ipsa simpliciter affirmationem
infinita negatio: id est eam que dicit est iustus homo: ea que

ponit non est non iustus homo: nam si sibi priuatoria ne-
gatio et infinita consequuntur si eam sequitur priuatoria negatio
eadem quoque infinita negatio consequitur: sed affirmatio
simpliciter que proponit est iustus homo: priuatoria nega-
tio sequitur que dicit non est iniustus homo: quare sequitur etiam
eadem simpliciter affirmationem que enunciat est iustus homo
infinita negatio: que est non est non iustus homo. Rursus
e diuersa parte idem euenit: quoniam affirmationem pri-
uatoriam que dicit est iniustus homo. sequebatur negati-
ua simplex que proponit non est iustus homo: sequitur
quoque infinitam affirmationem que dicit est non iustus
homo: simplex negatio que proponit non est iustus ho-
mo. nam si priuatoria affirmatio et infinita consequuntur: que
propositio sequitur priuatoriam: eadem sequitur infinitam.
Sed priuatoriam affirmationem: que dicit est iniustus
homo: sequitur simplex negatio: que proponit: non est
iustus homo. Sed priuatoria affirmatio et infinita af-
firmatio idem significant sibi consequuntur. Sequitur ergo
simplex negatio que est non est iustus homo: infinita affirma-
tionem que dicit est non iustus homo. sed hoc conuerso
non euenit. Illic enim demonstratum est quod simpliciter affirma-
tionem sequeretur infinita negatio: et simplex negatio ve-
ritatem infinite affirmationis sequeretur: sed non est con-
uersio: ut rursus infinitam negationem sequatur finita af-
firmatio: et simpliciter negationem infinitam rursus affirma-
tio consequatur: nam si idem priuatoria negatio que est non est iu-
stus homo: et infinita negatio significat: que est non est iniustus
homo: quoniam affirmatio simplex que dicit est iustus homo
non sequitur priuatoriam negationem que est non est iniustus
homo: ut supra monstrauimus: eadem ipsa simplex affir-
matio que proponit est iustus homo: non sequitur infini-
tam negationem que enunciat non est non iustus homo. Rursus
in parte altera si affirmatio priuatoria que proponit est
iniustus homo: idem significat eam infinita affirmatio:
que dicit est non iustus homo. Priuatoria autem affirma-
tio que proponit est iniustus homo: non sequebatur sim-
pliciter negationem: que dicit non est iustus homo: nec ean-
dem quoque simpliciter negationem que proponit non est iu-
stus homo: sequitur idem infinita affirmatio que dicit est
non iustus homo. Sed quare hoc ratio consequentia et necessi-
tas monstraret: nos tamen id quod demonstrauimus ratio-
ne: exemplis quoque doceamus. dico. nam affirmationem sim-
pliciter que dicit est iustus homo: sequitur infinitam negationem: que
dicit non est non iustus homo: sicut eadem quoque simpliciter af-
firmationem sequebatur priuatoria negatio: que propo-
nit non est iniustus homo. nam si verum est dicere quoniam est iustus
homo: verum quoque de eodem est dicere quoniam non est non iustus
homo. nam qui iustus est: non est non iustus. sicut verum erit
dicere quoniam idem qui iustus est: non est iniustus: quare simpliciter
affirmationem sequitur infinita negatio: sicut eandem
quoque simpliciter priuatoria negatio sequebatur. sed hoc
non conuertitur. neque statim verum est quoniam non est non iustus
homo eundem esse iustum: equus. nam non est non iustus homo
neque. nam omnino homo est. Quod autem omnino homo non est: non poterit esse
homo non iustus. sed de equo de quo verum est dicere quoniam
non est non iustus homo: non est de eo verum dicere quoniam
est iustus homo. Sicut de eodem equo verum esset dicere pri-
uatoriam negationem: quam proponit: non est iniustus
homo. hec. nam poterat etiam de equo dici. nec erat verum
quoniam sequebatur hanc: id est priuatoriam negationem simpliciter
affirmatio: que dicit est iustus homo. Quare non sequitur infinitam
negationem que est non est non iustus homo: simplex af-
firmatio que proponit est iustus homo: sicut nec illam quidem
que consentit infinite negationi: id est priuatoriam negationem
que proponit non est iniustus homo. ea que dicit est iustus homo

De interpretatione editionis secunde liber. iiii.

simplex affirmatio sequatur. Concludenti igitur dicendum est: quoniam affirmationem quodam simplicem sequitur infinita negatio: sicut eam privatoriam sequebatur. Infinita vero negationem non sequitur simplex affirmatio: sicut nec negationem privatoriam sequebatur. Rursus in altera parte idem e converso evenit. Affirmationem enim infinitam sequitur negatio simplex sicut privatoriam quoque affirmationem eadem simplex negatio sequebatur. Nam quod est non iustus homo: ille ex necessitate non est iustus: sicut etiam qui est iniustus homo: ille ex necessitate non est iustus homo. At vero si dicitur est dicere: quoniam non est iustus homo: non omnino necesse est illud esse non iustus hominem. Equus enim non est iustus homo. Nam quod omnino homo non est nec iustus homo esse potest. sed nullus de eodem dicere potest. quoniam equus est si iustus homo. quod non homo non est: nec non iustus homo esse potest. sicut etiam cum diceremur non est iustus homo: non sequebatur privatoriam affirmationem: que dicitur est iniustus homo. Equus namque non est iustus homo. sed de eodem equo nemo dicit: quoniam est iniustus homo. Iterum igitur concludenti dicendum est affirmationem infinitam sequitur simplicem negationem: sicut affirmationem quoque privatoriam sequebatur. sed non convertitur. neque enim sequitur simplicem negationem infinitam affirmatio: sicut eam nec privatoriam affirmatio sequatur. sic ergo cum sint quatuor propositiones due simplices due infinite sunt: quarum quatuor due simplices sunt: est iustus homo: non est iustus homo: due vero infinite est non iustus homo: non est non iustus homo. et harum quatuor due quidem. id est negatio infinita et negatio simplex sequuntur duas: id est negatio infinita simplicem affirmationem ea que dicitur non est non iustus homo: eam que dicitur est iustus homo: affirmatio enim vero infinita sequitur negatio simplex: affirmationem enim infinitam que dicitur est non iustus homo: sequitur ea que proponit non est iustus homo negatiua simplex: due vero alie. id est affirmatio simplex et affirmatio infinita non sequitur negationem infinitam et simplicem negationem: hoc autem est in privatorijs evenit: ut affirmatio privatoria non sequatur simplicem negationem: cum illa simplex negatio sequatur. et rursus negatio privatoria sequatur affirmationem simplicem: cum simplex affirmatio non sequatur privatoriam negationem. Recte igitur dictum est. harum quatuor id est duarum simplicium propositionum: et duarum infinitarum duas duabus esse consequentes: et habere quandam consequentiam ad alias: sicut infinita negatio et simplex negatio sequuntur simplicem affirmationem: et infinita affirmationem sicut privatoriam quoque nam et privatoriam negatio sequatur simplicem affirmationem: et simplex negatio sequatur privatoriam affirmationem: ergo due habent consequentiam. id est infinita negatio et simplex negatio ad simplicem et infinitam affirmationem: sicut privationes quoque: namque et privationes similiter sunt: ut supra sepe monstravi: due vero minime habent consequentiam: neque enim negatiua infinita simplex sequitur affirmatiua: aut infinita affirmatiua simplicem negatiua sequitur: sicut in privationibus quoque fuit. In privationibus namque nec affirmatio simplex privatoriam negationem sequebatur: nec simplicem negationem privatoriam affirmatio consequuta est: sensus ergo huiusmodi est. quatuor iste erunt: id est quatuor propositiones: ex quibus dupliciter fieri oppositiones dixerat. quatuor autem iste sunt due simplices affirmatiua: est iustus homo: negatiua non est iustus homo: et due infinite: affirmatiua est non iustus homo: negatiua non est non iustus homo. Quarum iquit due negatiua. scilicet infinita et negatiua simplex sic se habebunt ad affirmationem et negationem secundum consequentiam. id est ita alias duas affirmationes simplicem et infinitam ipse due negationes sequuntur: ut eas privationes sequebantur. Due vero minime. id est simplex affirmatio et infinita

affirmatio non sese habebunt secundum consequentiam ipse due affirmationes ad duas negationes infinitam. scilicet et simplicem: quas non sequebatur: sicut nec dudum has negationes privatorie quoque affirmationes sequute sunt. Quod vero ait habere consequentiam ad affirmationem et negationem: non ita intelligendum est: quasi una sit affirmatio aut una negatio. Sed quoniam in quatuor propositionibus: in quibus due quidem affirmationes erunt: due vero negationes: affirmationes simplex quod est iustus homo: infinita autem est non iustus homo: negationes autem simplex quod est non est iustus homo: infinita autem non est non iustus homo. Quoniam affirmationes duas simplicem quidem est iustus homo: infinita autem est non iustus homo: due negationes sequebatur: simplex negatio que est non est iustus homo: infinita affirmatio: que dicitur est non iustus homo: et rursus infinita negatio simplicem affirmationem sequebatur: quoniam ergo (ut dictum est) duas affirmationes et simplicem et infinitam: due negationes simplex et infinita sequebatur: hoc autem et in privationibus erat: idcirco dictum est ad affirmationem et negationem secundum consequentiam sic se habere: harum quatuor propositionum duas: sicut etiam se privationes habent: ad affirmationem autem et negationem dicitur: quod duas affirmationes due negationes consequuntur: due vero minime. id est due affirmationes negationes duas non sequuntur: neque enim sequebatur negationem infinitam simplex affirmatio: aut simplicem negationem infinita affirmatio: sicut nec in privationibus erat: quod sepe supra monstratum est. Ille ergo autem nos arbitretur de eodem genere propositionum dicere sequitur negationes affirmationes: neque enim dicitur negationem simplicem sequitur affirmationem simplicem: hoc enim impossibile est: nunquam enim sibi consentiunt simplex affirmatio simplexque negatio: nec rursus infinita negatio: et infinita affirmatio: neque enim fieri potest: ut aut negatio que dicitur non est iustus homo: affirmationem que proponit est iustus homo consentiat: aut affirmatio que dicitur est non iustus homo: consentiat negationem que dicitur non est non iustus homo: eam enim que dicitur est iustus homo simplicem affirmationem sequitur privatoriam negationem: que dicitur non est iustus homo. sed negatiua inquit infinitam: que est non est iustus homo: non sequitur affirmatiua simplex que dicitur est iustus homo: ergo quemadmodum negatiua privatoriam: que est non est iniustus homo: sequitur affirmatiua simplicem que dicitur est iustus homo: non eodem modo eadem simplex affirmatio: que dicitur est iustus homo sequitur infinitam negationem: que dicitur non est non iustus homo. Quibus dicendum est non eos hanc consequentiam recte intelligere: nec quicquam in hac huiusmodi propositionum consequentiam discrepare. Cur enim hoc notaverunt: quod non sequitur negationem infinitam que est si est non iustus homo: affirmatio que dicitur est iustus homo: nam hoc nihil mirabile debet videri: idcirco enim simplex affirmatio que dicitur est iustus homo: non sequitur infinitam negationem que dicitur non est non iustus homo: quoniam nec antea privatoriam sequebatur: neque enim sequebatur eadem simplex affirmatio que dicitur est iustus homo: privatoriam negationem: que dicitur non est iustus homo: et ea causa est: cur infinitam quoque non sequitur. infinita enim et privatoriam (ut supra sepe dictum est) sibi consentiunt. Quare nulla est discrepantia: nam si simplex affirmatio negationem privatoriam sequeretur: eodem quoque modo infinitam negationem sequeretur: nunc autem quoniam simplex affirmatio negationem privatoriam non sequitur: nec infinitam quoque sequitur negatiua. Illi autem qui sumptum quoniam sequeretur privatoriam negatio simplicem affirmationem: et in eadem consequentiam discrepare dixerunt: quod simplex affirmatio non sequitur infinitam negationem: non ita oportuit discrepantiam sumere: sed magis si quemadmodum privatoriam

toria negatio sequeretur affirmationem simplicem: sic infinita negatio non sequeretur simplices affirmationem: tunc in consequentia discrepare. nunc autem nulla est omnino discrepantia. atque in hac quidem parte nihil omnino discrepat atque discordat: videamus nunc in altera parte: quam illi esse discrepantiam dicunt infinitarum consequentiarum et privatoriarum ad simplices: ut in ea quoque si quid vere discrepet videamus: dicunt enim affirmatiōi quod dicitur privatorie: quod dicitur iniustus homo: consequentiam esse et concordantem simplicem negatiuam que dicitur non est iustus homo: et sicut simplex negatio privatoria sequitur affirmationem et sicut negatio privatoria sequitur simplicem affirmationem: autem quoniam non ita sequitur simplicem negationem que dicitur non est iustus homo: infinita affirmatio que dicitur non est iustus homo. Nec enim illam non sequitur. Quibus dicendum est rursus: quoniam idcirco infinita affirmatio que dicitur non est iustus homo: non sequitur simplicem negationem que proponit non est iustus homo. Quoniam privatoria affirmatio: quod dicitur est iniustus homo: non sequitur simplicem negationem que proponit non est iustus homo. Quod si privatoria affirmatio sequeretur simplicem negationem: sequeretur sine dubio infinita quoque affirmatio eadem simplicem negationem. Nunc autem quoniam privatoria affirmatio simplicem negationem non sequitur: neque infinita affirmatio simplicem sequitur negationem: affirmatio enim privatoria et affirmatio infinita sibi in se consentiunt. Illi vero quod discrepantiam voluerunt ostendere infinitarum et privatoriarum consequentiarum ad simplices: quod cum negatio simplex sequitur affirmationem privatoriam: non eodem modo affirmatio infinita sequitur simplicem negationem: si ita oportuit colligi discrepantiam: sed potius si quemadmodum affirmatio privatoria: quod dicitur est iniustus homo: non ita infinita affirmatio que enunciat non est iustus homo: sequeretur simplicem negationem que non est iustus homo: tunc oportuerat dicere aliquid discrepare consequentiam privatoriarum et infinitarum ad simplices: nunc autem cum eodem modo privatoria affirmatio non sequitur simplicem negationem: eodem quoque modo infinita affirmatio non sequitur eandem simplicem negationem: manifestum est nullam esse in his discrepantiam: imo in omnibus simillimam consequentiam: et illos nihil per hanc rationem: quam voluerunt addere: recte differere: imo potius maioribus obscuram sententiam obscuritatis implicare sed potius ita intelligendum est: ut id quod ait. Quorum due quod dicitur affirmatio et negationem sese habebunt per consequentiam: ut privationes: due vero minime: ita accipiamus tamquam si ita dixisset: quatuor propositionum duarum simplicium duarum vero infinitarum: duas id est affirmationes simplices et infinitas sequuntur due negationes simplex et infinita scilicet sicut privationes quoque. In privationibus enim affirmatiuam simplicem sequebatur privatoria negatio: et simplex negatio privatoria affirmationem: relique vero due. id est simplex affirmatio et infinita affirmatio nullam habent consequentiam ad negationes id est ad simplicem et infinitam: sicut nec privationes quoque: nam affirmatio privatoria non sequebatur negationem simplicem: nec simplex affirmatio privatoria negationem ut dicimus hoc modo: quare quatuor iste erunt due simplices due infinite quarum. id est duarum simplicium et duarum infinitarum due quidem: id est negationes simplex et infinita ad duas affirmationes sequuntur. id est simplicem et infinitam. hoc est. n. quod ait: ad affirmationem et negationem sic se habebunt per consequentiam. id est consequuntur negationes ad eas que sunt affirmationes: sicut in privationibus quoque dicebatur: due vero. id est affirmationes simplex et infinita non habent se in se consequentiam ad duas negationes id est simplicem et infinitam: sicut privationes quoque se in consequentiam non habebant. nam pri-

uatoriam negationem non sequebatur affirmatio simplex nec simplicem negationem privatoria affirmatio. Est alia quoque simpliciorum expositio quam Alexander post multas alias expositiones: in quibus advertit: edidit hoc modo. Cum sint inquit quatuor propositiones quarum due sunt infinite: due vero simplices: due inquit infinite equaliter se habent in affirmationem et negationem ad privatorias: due vero simplices ad easdem privatorias se similitur non habent hoc modo: affirmativa enim infinita consentit affirmatiue privatorie: ea enim que dicitur infinita affirmatio est non iustus homo: ei consentit affirmatiue privatorie que dicitur est iniustus homo: ea vero infinita negatio que dicitur non est iustus homo: privatorie negationi consentit quod dicitur non est iniustus homo: atque hec quod dicitur due id est infinita affirmatio et infinita negatio ita se habent ad affirmationem et negationem: ut privationes. id est eadem affirmant vel negant que privationes affirmant vel negant: due vero minime. id est due simplices: minime se ita habent ad affirmationem et negationem sicut privationes: nam omnino non contingit simplex affirmatio privatoria affirmationem: ea enim que dicitur est iustus homo: non consentit ei quod dicitur est iniustus homo nec rursus negatio simplex privatorie negationi consentit: ea enim que dicitur non est iustus homo que est simplex negatio plurimum dissidet ab ea que dicitur non est iniustus homo que est privatoria negatio: ergo cum sint quatuor affirmationes simplex et negatio simplex: affirmatio infinita et negatio infinita: harum due id est affirmatio infinita et negatio infinita ita aliquid affirmant vel negant ut privationes: hoc est enim quod ait: ita sese habent ad affirmationem et negationem: ut privationes: due vero minime: neque enim ita affirmant et negant due simplices sicut due privatorie: affirmatio namque simplex ab affirmatione privatoria discrepat: et rursus negatio simplex de negatione privatoria longe dissidet atque discordat: sed hec (ut diximus) Alexandri expositio est post multas alias simpliciorum non tamen repudianda: sed illa superior verior esse videtur: quod Aristoteles ipse testatur ait: enim paulo post: hec igitur quemadmodum in resolutivis dictum est sic sunt disposita: hanc enim consequentiam quam in superiorum expositione memoravi privatoriarum et infinitarum ad simplices in primi libri priorum resolutivorum: que analytica greci vocant: sine disposuit: dicit autem Porphyrius fuisse quosdam sui temporis: qui hunc exponeret locum: et quoniam ab herminio vel Aspasio vel Alexandro expositiones singulas proferentes multa contraria et in expositionibus male ab illis editis et dissidentia reperierunt: arbitratos fuisse hunc librum Aristoteles. ut dignum esset: exponi omnino non posse: multosque illo tempore viros totam huius libri preterisse doctrinam: quod inexplicabilem putarent esse caliginem. Illos autem brevissime hunc locum in prima editione preterivimus: sed quod illic pro intellectus simplicitate breviter posuimus: hic omni latitudine totam sententie vim et prolixitatem digessimus: quare quoniam superiora digne (ut mihi videtur) expressimus: sequentis textus ordinem sententiamque videamus.

Similiter autem se habent: et si universalis nominis sit affirmatio ut omnis est homo iustus. Negatio. non omnis est homo iustus omnis est homo non iustus. non omnis est homo non iustus. Sed non similiter angulares contingit veras esse: contingit autem aliquando.

De infinitis quodam propositionibus preloquutus: nunc de his que determinate sunt per universalitatis et particu-

De interpretatione edictiois secunde liber. iiii.

laritatis adiectione dicit: quod etiam similiter ipse se habent sicut ille quoque que sine vlla determinatione dicebantur simplex scilicet propositio atque infinita. Quod vero ait. Similiter autem se habent et si vniuersalis nois affirmatio sit alij ita intellexerunt: vt quod ait similiter referatur ad numerum propositiois et oppositiois. Mas sicut i bis que infinite sunt et indeterminate due sunt oppositiones: vna simplicis negationis et simplicis affirmationis: altera infinite affirmationis et infinite negationis: quatuor autem propositioes: quod supra iam dictum est: ita quoque in bis que determinationem secundum vniuersalitatem particularitatemque habent: sunt quatuor propositioes et oppositio duplex. Oppositio enim vna est vniuersalis affirmatiois simplicis et particularis negationis simplicis: vt est: omnis homo iustus est: non omnis homo iustus est: hec est quidem vna oppositio. Alia vero infinite vniuersalis affirmationis: et infinite particularis negationis vt est: omnis homo non iustus est: non omnis homo non iustus est. Quare hic quoque cum due sint oppositioes: erunt sine dubio propositioes quatuor: sicut i bis de quibus supra iam dixerat: que scilicet determinatione carebant. Alij vero qui Aristotelis animam penitus inspererunt: non aiunt similiter solum se habere determinatas propositioes ad numerum oppositiois et propositiois: sed etiam ad consequentiam: neque est consequentia negationum ad affirmationes i bis propositioibus simplicibus et infinitis: que preter determinationem dicuntur: eadem similitudo habetur in bis que cum determinatione proferuntur. Sed quoniam non in omnibus omnia similia habent: idcirco addidit notans: sed non similiter angulares contingit esse veras: contingit autem aliquando. Sensus autem totus huiusmodi est. Similiter inquit se habent hec propositioes que secundum determinationem dicuntur infinite ad simplices: et simplices ad infinitas: que admodum ille quoque se habebant: que sine determinatione indefinite dicebantur. Sed habent quandam dissimilitudinem: quod angulares propositioes in bis que cum determinatione dicuntur: non eodem modo vere sunt: quo modo ille sunt que sine determinatione proferantur vel infinite vel simplices. videamus ergo prius an eadem in bis que determinate sunt consequentia sit: que in bis est que indefinite proferuntur. Post videamus que sit in angularibus dissimilitudo: disponatur ergo non solum hec que simplices: vel infinite sunt. Sed etiam que sunt priuatoe: et prius quidem disponatur hoc modo. Simplex quidem affirmatio simplex que negatio. Et hec quidem indefinite id est preter vniuersalitatis: aut particularitatis adiectionem: sub his id est sub affirmatione quidem simplici ponatur negatio priuatoe: sub negatione vero simplici affirmatio priuatoe hec quoque rursus indefinite: sub his autem ponatur sub affirmatio priuatoe et sub simplici negatione affirmatio infinita. Sub priuatoe autem negatione et simplici affirmatione ponatur negatio infinita: et hec quoque indefinite et indeterminate sine vlla vel vniuersalitate. Sub his autem disponantur hec quas determinatas vel vniuersalitatis quantitate vel particularitatis vocamus et primo quidem affirmatio vniuersalis simplex contra hanc negatio particularis simplex. Sub affirmatione autem vniuersali simplici ponatur negatio particularis priuatoe. sub negatione autem particulari simplici vniuersalis affirmatio priuatoe. rursus sub negatione particulari priuatoe et sub affirmatione vniuersali simplici ponatur negatio particularis infinita. Sub affirmatione vero vniuersali priuatoe et sub negatione simplici infinita ponatur affirmatio infinita.

tur negatio particularis infinita. Sub affirmatione vero vniuersali priuatoe: et sub negatione simplici particulari ponatur vniuersalis affirmatio infinita: erit autem huiusmodi descriptio.

Affirmatio simplex	Homo iustus est
Negatio priuatoe	Homo iniustus non est
Negatio infinita	Homo non iustus non est
Indefinite	
Homo iustus non est	Negatio simplex
Homo iniustus est	Affirmatio priuatoe
Homo non iustus est	Affirmatio infinita
Definite	
Affirmatio vniuersalis simplex	Omnis homo iustus est
Negatio particularis priuatoe	Non omnis homo iniustus est
Negatio particularis infinita	Non omnis homo non iustus est
Definite	
Non omnis homo iustus est	Negatio particularis simplex
Omnis homo iniustus est	Affirmatio vniuersalis priuatoe
Omnis homo non iustus est	Affirmatio vniuersalis infinita

In hoc ordine propositiois que supra descripsimus que sint angulares manifestum est. Sunt namque affirmationes quod affirmatioibus: negationes vero negationibus: et i bis quibus que indefinite sunt eodem modo angulares sunt affirmatioes. Simplex quod affirmatio que dicit homo iustus priuatoe affirmationi que dicit homo iniustus: et infinite affirmationi que proponit homo non iustus angularis est. Negatio vero simplex que est non est homo iustus: negatio priuatoe que dicit non est homo iniustus: et negationi infinite que est non est homo non iustus angularis est. Item si quis ad definitas propositioes aspiciat: id est sine aliqua dubitatione reperiet. Affirmatio enim vniuersalis simplex que est omnis homo iustus est: affirmatio vniuersali priuatoe que enunciat omnis homo iniustus est: et affirmationi vniuersali infinite que dicit omnis homo non iustus: angularis est. Item negatio particularis simplex que est non omnis homo iustus: negationi particulari priuatoe que dicit non omnis homo iniustus: et negationi particulari infinite que proponit non omnis homo non iustus angularis est: igitur affirmationes affirmatioibus: et negationes negationibus angulares sunt et i ordine definitarum propositiois: et i ordine definitarum: quo circa de earum consequentia speculandum est: dictum est enim prius quod affirmationem indefinitam simplicem sequetur priuatoe et infinita negatio: eas vero simplex affirmatio non sequeretur: rursus infinitam affirmationem priuatoeque affirmationem sequitur simplex negatio: hec vero simplicem negationem non sequuntur. Rursus si quis ad ordinem definitarum respiciat: idem inueniet affirmationem neque vniuersalem simplicem sequitur particularis priuatoe negatio et particularis infinita negatio. Mas si vera est vniuersalis affirmatio simplex que dicit: omnis est homo iustus: vera est et particularis priuatoe negatio que dicit: non omnis est homo iniustus. hoc autem idcirco euenit quod ea que dicit non omnis homo iniustus est: idem potest quod simplex: et similis est ei que proponit quidam homo iustus est: particulari simplici affirmationi. nam si non omnis homo iniustus est. quidam homo iustus est. sed particularis affirmatio simplex sequitur vniuersalem affirmatioem simplicem. Quando enim vera est vniuersalis affirmatio que dicit omnis homo est iustus: vera est et particularis affirmatio que proponit quidam homo iustus

De interpretatione secunde editionis li. iiii. 114

iusus est. sed ei que dicit quidam homo iustus est: cōsentit particularis negatio priuatoria que pponit nō omnis hō est iniustus. Quocirca etiam particularis negatio priuatoria vli simplici affirmationi consentit. Sequitur igitur eam que dicit omnis est hō iust⁹ vniuersalem. s. simplicem affirmationē: ea q̄ pponit. non oīs est hō iniustus: particularis negatio priuatoria sed huic particulari negationi priuatorie: q̄ dicit non oīs est hō iniustus: consentit particulari infinita negatio: que dicit non oīs est hō non iustus: et verus est si non oīs est homo iniustus: qm̄ non oīs est hō nō iustus. idem enim est esse iniustum quod non iustum. sed particularis priuatoria negatio sequit simplicem vlem affirmationem. Infinita igit negatio particularis sequit simplicem affirmationem vlem: ei q̄ consētit: si prius affirmatio vniuersalis vera sit. Quocirca eam que dicit omnis est homo iustus: vniuersalē simplicem affirmatiuam sequit sine dubio particularis negatio priuatoria: non oīs est hō iniustus: et particularis negatiua infinita: non omnis est homo nō iust⁹. Quare hic quoq̄ affirmationem negationes sequuntur. sed hoc non conuertitur. qm̄ enim (vt dcm̄ est) negatio particularis priuatoria que dicit: nō oīs est hō iniustus: consentit particulari affirmatiōi simplici ei. s. que dicit: quidā homo iustus est. hanc aut particularem affirmatiuam non sequitur vli affirmatiua. neq̄ enim si verum est quendam boiem esse iustum: iccirco iam et omnem esse hominem iustum necesse ē. quare non sequit affirmatio vniuersalis simplex. oīs est hō iustus. affirmatiōem particularem. quidam homo est iustus. pōt enim hac vera. i. particulari vniuersalis est falsa. sed particularis affirmatio simplex particulari negationi priuatorie cōsentit. q̄ nec priuatoriaz particularem negationē simplex affirmatio sequit vli. Eā igitur q̄ dicit non oīs est homo iniust⁹ non sequitur affirmatio vniuersalis simplex que proponit oīs hō iustus est. sed particularis priuatoria negatio consentit particulari negatiōi infinite. vli igitur affirmatio simplex non sequitur particularem negationem infinitam. ea igitur que dicit oīs est hō iust⁹ affirmatio vli simplex non sequit eā que dicit non oīs est hō nō iustus particularem infinitam negationem: due igitur negationes infinita et priuatoria pticulares sequuntur vniuersalem simplicem affirmatiuam: sicut in his quoq̄ erat que sunt indefinite. due enim negationes infinita et priuatoria indefinite simplicem affirmatiuā sequebant indefinite: sed nō eodē modo. affirmatio enim vli simplex nō sequit negationem particularem infinitā et priuatoriam: sicut nec i definita quoq̄ affirmatio simplex indefinitas sequitur negationes priuatoriam atq̄ infinitā. qm̄ in hoc vno ordine similiter se hnt definite bis que sunt indefinite equaliter enī affirmationib⁹ veris vere sūt negationes: negationuz veritatē affirmationū veritas non sequitur: nec bis consentit. Rursus in altera parte pspiciamus quēadmodū affirmationes vles priuatoriam. s. et infinitam particularis negatio simplex sequatur: nam affirmationem vlem priuatoriam oīs ē homo iniustus sequitur particularis negatio simplex non oīs est homo iustus: ea enim que dicit omnis est homo iniustus: consentit simplici vniuersali negatiōi que dicit nullus homo est iustus: nam si oīs est hō iniustus: nullus est hō iustus. S; hanc idest vlez simplicem negatiuam seq̄ particularis simplex negatio nam si vera est qm̄ nullus hō iustus est: vera est qm̄

non omnis hō iustus est. sed vli negatio simplex vniuersali priuatorie affirmationi consentit. sequitur ergo particularis simplex negatiua que est non oīs hō iustus: vniuersalem affirmationem priuatoriā q̄ proponit oīs est homo iniustus. sed bec vli affirmationi indefinite cōsentit: idem enim significat oīs est hō iniustus. et oīs est hō non iustus. quare seq̄ quoq̄ particularis negatio simplex que est non oīs est hō iustus: vlem affirmationem infinitā que dicit oīs ē hō non iustus. hic quoq̄ affirmatiōes vles priuatoriā atq̄ i finitā sequit particularis negatio simplex que ē nō oīs ē hō iustus. sed nō cōuertit. etenī qm̄ simplicē negationem particulare q̄ dicit non oīs est hō iustus: non sequitur vli negatio que pponit nullus hō iustus est. neq̄ enim si vera ē non oēm boiem esse iustum: vera est nullū boiem esse iustum: bec aut. i. vli simplex negatio cōsentit vnūq̄ significat cū affirmatiōe vli priuatoria. non sequitur igit vli affirmatiua que dicit oīs est hō iniustus: simplicem particulare negationē que pponit nō oīs ē hō iustus. sicut nec eandem particularem negationē vli negatio sequat. s. priuatoria vli affirmatio cōsentit cū infinita affirmatione vniuersali. igitur particularem negationem q̄ dicit non oīs ē homo iustus: vli affirmatio infinita non sequit q̄ pponit oīs ē homo non iustus. quare hic quoq̄ affirmatiōes duas vles. i. priuatoriā atq̄ infinitam particularis simplex negatio sequit: sicut affirmatiōes duas quoq̄ indefinitas negatiua indefinita sequat. s. due affirmatiōes vles priuatoria et infinita nō sequit particularem simplicē negationē: sicut due quoq̄ indefinite affirmatiōes priuatoria et infinita simplicē negationē nō sequuntur. sicut igitur se hnt definite indefinitis similitudinis. angulares nō eodē modo se hnt. nā indefinitaz pponū angulares sicut vā eē ptingit. nā si verū ē qm̄ ē hō iust⁹: q̄ ē indefinita affirmatio simplex: nihil p̄hibet verā esse etiā q̄ dicit ē homo iniustus. et rursus ea que dicit est hō nō iustus: que sunt indefinite affirmatiōes priuatoria et infinita. rursus negationes negationibus que sūt angulares vā esse ptingit: vt ea que dicit nō ē hō iust⁹: si vera ē: nihil p̄hibet verā eē et que dicit non est hō iniust⁹: et eam que pponit non est hō non iustus. angulares ergo sibi indefinitas in veritate cōsentire nihil p̄hibet: sed in his terminis tm̄: vt i scdo huius opus volumine docuimus. que neq̄ nālia sūt esse neq̄ impossibilia. Si q̄s. n. sic dicat est hō rationalis. huic angulares vere esse non p̄nt: be. s. que dicūt: est hō irrationalis: et rursus est hō non rationalis. Rationalitas enim boi p̄ nām est. sicut aut et de impossibilibus dicendum est. q̄ si sint talia que neq̄ impossibilia sint i esse nec nālia sint inesse: vt in ea p̄positione q̄ dicit ē hō iustus: iustitiā neq̄ nālē eē necesse est boi: nec impossibile esse. manifestus est qm̄ angulares sibi met semp in veritate consentiūt: atq̄ hoc idem de negatiuis quoq̄ angularib⁹ recte dī. In his igitur terminis q̄ nec nāles sūt nec impossibiles. semp angulares et negationes negationibus et affirmatiōes affirmatiōib⁹ sicut veras eē contingit. et hoc qdē in his q̄ indefinite sūt. In his at q̄ definite sunt et vlitatis particularitatis q̄ pticipes nō eodē modo sūt. In quibus at terminis siue possibilibus siue nālib⁹ siue impossibilib⁹ affirmatiōes affirmatiōib⁹ sibi met angularib⁹ in veritate cōsentire nō p̄nt. negatiōes aut negationib⁹ angulares angularibus in his tm̄ terminis qui neq̄ nāles neq̄ impossibiles sūt. in veritate poterūt cōuenire. et primū quēadmodū affirmatiōes affirmatiōib⁹ sibi met an-

De interpretatione secunde editionis lib. iiii.

gularib⁹ i veritate consentire non pnt: i quibuslibet terminis demonstradū ē. Ea que dicit ois ē hō iust⁹ et ea que dicit ois est homo iniustus: que est. s. angularis: vere simul esse non pnt. Ea nāq; que dicit ois est homo iniustus: nihil differt ab ea que pponit null⁹ est homo iustus. sed omnis est hō iustus: et nullus est homo iustus: qm̄ hōie: sunt simul vere esse non pnt. s. ea que dicit nullus est homo iustus: conuenit atq; cōsentit ei que proponit omnis homo est iniustus. quare ois homo iustus est et ois homo est iniustus simul vere esse non pnt. sed eadem que pponit ois est hō iustus: consentit (vt sepe dcm̄ est) ei que dicit omnis est hō non iustus. Quare nec in his hec in veritate consentire poterit ei que dicit qm̄ ois est homo iust⁹ affirmatio igit⁹ vlt⁹ simplex omnis est homo iustus: affirmationibus vltibus p⁹uatozie et infinite que sūt ois ē homo iniustus: et omnis ē homo nō iustus: sibi met angularibus in veritate simul nulla rōne cōsentit: sicut in his que indefinite erant: et affirmationes affirmationibus et negatiōes negationibus in veritate poterant p⁹sentire. in his autez que sunt definite affirmationes angulares sūt vere eē nō pnt. Recte igit⁹ dcm̄ est: qm̄ in aliis oibus similis est p⁹tia diffinitarum et indefinitarum. affirmationibus enī p⁹sentiant in veritate negationes negationibus aut⁹ affirmatiōes non oīno consentiunt: que silitudo p⁹tie in vtriusq; ē. i. et in his q̄ definite sunt: et in his que indefinite sunt sed est d⁹ istantia q̄ non sūt angulares contingit veras esse: et affirmationes affirmationibus et negationes negationibus. indefinitis autem veras esse contingit eas. s. que sunt angulares. in his aut⁹ q̄ sunt definite: affirmatiōes affirmationibus angulares veras esse aliquā nulla rōne p⁹tingit. hoc at manifestū erit: si q̄s et ea sibi pponat exempla: in qbus sūt termini naturales atq; impossibiles: et ea in qbus sunt possibiles et non nāles neq; impossibiles. in oibus enī inueniet affirmationes affirmatiōibus definitis definitas angulares sūt veras esse. non posse. Qd̄ aut⁹ addidit. cōtingit aut⁹ aliquā. hōi est. quāq; enim affirmatiōes affirmationibus angulares definite simul vere eē nō pnt qbuscūq; ppositis terminis pōt tñ fieri vt negationes negationibus vere inueniant: et sit hec silitudo ad infinitas angulares: nam sic illic negatiōes negationibus indefinite angulares vere sūt eē poterant in his que neq; nālia sūt neq; impossibilia: ita hic quoq; i. in ordine definitarum negatiōes definitas negationibus definitis angulares angularibus sūt veras esse p⁹tingit in his que neq; sunt impossibiles nec nāles. negatio enim simplex particularis que dicit non ois est hō iustus: pōt sūt vera esse cū ea que dicit non ois est hō iniustus. pōt enim fieri vt qdā sunt iusti: qdā aut⁹ non sint iusti. et in eo vtręq; vere sunt: et ea q̄ dicit nō ois est hō iustus. qz sunt qdam iniusti: et ea que dicit non ois est hō iniustus: qz poterant aliqui eē iusti. s. hec consentit infinite negationi p⁹culari que dicit si ois ē hō non iustus. idē enī est dicere non ois est hō iniustus: qd̄ non ois est hō nō iustus. Quocirca et hec sibi angulares sūt vere esse pnt. nam si qdā sunt iusti quidā iniusti: vtz est dicere qm̄ non ois est hō iustus qz sunt qdam iniusti. Rursus verū est dicere non ois est hō non iustus: qz sunt qdā iusti. negationibus igitur negationes angulares definite sūt vere esse pnt. et hoc est simile indefinitis in qbus sicut affirmationes affirmatiōibus: ita quoq; i veritate angulares negationes negationibus p⁹sentiant. Sensus ergo totus

hōi ē sūt aut⁹ inq; se hz. i. similis erit p⁹tia ppositionum. quēadmodū fuit i indefinitis et si vlt⁹ nois sit affirmatio. i. et si definite affirmationes negationesq; ponant. vt p subiecta exēpla: monstrauit dicens affirmationi simplici vlt⁹ ois est hō iustus: opponi nō ois est hō iustus: particulari enī. s. simplicem. et rursus vlt⁹ affirmationem infinitam pponens eam. s. que est ois est homo nō iustus: huic illaz opposuit que dicit non ois est homo non iustus: hē inquit sūt se hnt ad consequentiam quēadmodū indefinite. quomō aut⁹ se ille hnt ad p⁹sequentiam: supra monstratū est. sed nō inquit similiter angulares cōtingit veras eē. In his enim que erāt indefinite. affirmatiōes affirmatiōibus angulares sūt vere eē poterāt. In his aut⁹ que definite sunt sūt vere esse nō pnt. Cōtingit aut⁹ aliquā: vt sūt angulares vere sint i his q̄ definite sūt quēadmodū et i indefinitis. negationes enī negationibus angulares definite sūt in veritate p⁹sentiant: vt his quoq; inueniebāt. quas indefinitas supra descripsim⁹. Plenus est igit⁹ hōi intellectus. Rermini⁹ aut⁹ hoc aliter sic expōit sūt inquit duas facient oppositiones quattuor ppositiones si fuerint due simplices due infinite determinatione tñ adiecta. hoc aut⁹ sic monstrat. pponet prius simplicē affirmatiōem vlt⁹ que dicit ois est hō iust⁹ Contra hanc p⁹cularē simplicē negatiōem non ois ē hō iustus. sub affirmatiōe vlt⁹ simplici affirmatiōem vlt⁹ infinitam que dicit ois est hō non iustus. Contra hanc sub negatiōe p⁹culari simplici p⁹cularē negatiōem infinitā que pponit non ois ē hō nō iustus.

Omnis est iustus homo Nō omnis est iustus homo
omnis est non iustus hō non ois est non iust⁹ homo

His ergo ita dispositis due inquit sunt oppositiōes Contra enim eam que est omnis est iustus homo: opponitur illa que pponit non ois est iustus homo. hoc aut⁹ iccirco qm̄ sibi cōtradictorie oppositę sūt vlt⁹ affirmatio simplex et p⁹cularis negatio simplex. et hec qdē vna oppositiō. Rursus cōtra eādē affirmatiōem simplicē que dicit ois ē iust⁹ homo: opponitur vlt⁹ affirmatio infinita que dicit ois est non iustus homo et hoc cōtrario mō. Ea nāq; que dicit omnis est nō iustus homo idē significat eiq; consentit que dicit null⁹ hō iust⁹ ē. sed hec que pponit null⁹ homo iustus est cōtrario modo opposita est ei que pponit ois est iustus homo. Quocirca etiā ea que dicit ois ē non iust⁹ hō: contrarie erit opposita ei que dicit ois ē iustus hō. Est igit⁹ hic quoq; altera oppositiō. due ergo sūt oppositiōes quēadmodū et i his q̄ sūt indefinite. s. alio mō eēnt oppositę: tñ due erāt oppōnes hz diamet⁹ at nō cōtingit sūt veras esse: vt ipse ait. Ille. n. qm̄ in definite erant et p⁹m diametrum que erant: simul veras esse contingebat et oēs oibus. Qd̄ si q̄s indefinitarum descriptiones redeat: diligēter agnoscat. hic at inq; hoc ē in his q̄ definite sūt: nō idē ē. Hoc sic mō strar Ea. n. ppositio q̄ dicit ois est iustus hō non cōsentit p⁹tradiōi sue que dicit nō ois est iustus hō. Rursus ea que dicit ois ē nō iustus hō: non consentit rursus ei que dicit nō ois est nō iustus hō. hec. n. contrarie ipsius cōsentiebat. qre cū vera: est vlt⁹ affirmatio simplex q̄ dicit ois est iustus hō sine dubio falsa est ea que dicit ois est nō iustus hō. S; hac falsa contradictio eius vera erit: vera est igit⁹ ea que negat dicēs non ois est nō iustus hō. Quocirca hec due ppositiones angulares vere aliquoties inueniunt. ois est iust⁹

est iustus hō. non omnis est non iustus hō. contingit ergo aliqui veras esse. sed nō inquit oīo. Mas si a particulari negatione infinita ceperis non idem est. i. non eadem veritas venit. hoc autem tali probat modo. Si enim vera est qm̄ non omnis est non iustus hō falsa est ea que dicit omnis est non iustus homo. Est enim ei contradictorie opposita. hac autem falsa que dicit oīs est non iustus homo: non oīno verā necesse est esse eam que proponit oīs est iustus homo. iccirco qm̄ he due sibi priorum loco opposite sunt cōtrarias aut propositiones simul falsas esse posse supra docuimus. ergo non necesse est si falsa est omnis est non iustus homo. veram esse eaz que dicit omnis est homo iustus qd si nō necesse est: hoc pōt fieri vt vtręq; sint false. qre euenit aliqui vera hac ppositione que dicit non omnis est non iustus homo: falsa sit illa que pponit omnis est iustus homo. quare non sūt fm̄ diametrum in veritate sibi propositiones consentiunt. atq; hoc qd Merminius non recta expositione dicit. ordinē turbat: Si qs aut vel hoc qd Merminius ait diligenter agnoscat: vel id qd supra nos diximus: cognoscat multā esse differentiam expositionis: et meliorem superiores iudicās eiq; si qs nobis credit. recte p̄stet.

CDe due igitur opposite sunt. alie autē ad id qd est non homo quasi subiectum aliquod additum. vt est iustus non homo. non est iustus non homo. est non iustus non homo: non est non iustus nō homo. magis autem plures his non erunt oppositiones. hee autem extra illas ipse secundum se erunt. vt nomine vtētes eo quod est non homo.

CSupra iam dixerat oē subiectum aut ex noīe simplici et finito: aut ex noīe rursus infinito consistere: et eorum oppositiones oīdit q; essent due: et quattuor ppositiones. due quidē simplex subiectū nomē hntes. due vō infinitū. et post has qm̄ est tertiū adiacens p̄dicatē. Illic quoq; dupliciter oppositiones fieri dixit: cū. i. finitū nomen esset: vel infinitū predicatū: earum q; inter se eam p̄ntiam demonstrauit: qualem haberent priuatoie ad eandem ipas simplices: quibus ex finito noīe propositiones compararent: et qm̄ oīs hax varietas ppositionū ita sit cum est tertium predicatur: vt aut subiectū et p̄dicatū finita sint: aut subiectum quidē finitū predicatū vō infinitū: de qbus supra locutus est: cū eaz consequentiā demonstrauit. aut infinitū hnt subiectū: finitū vō predicatū: aut infinitum et subiectum et predicatū. et habent quidem ppositiones vtrūq; finitū: vt est: hō iustus ē: hō iustus non est. finitū vō subiectū: infinitū p̄dicatū vt est hō non iustus est: hō non iustus non est. et harū quidē cōsequentiā supra monstrata ē. alie vō sunt q; infinitum hnt subiectū et quasi noīe vtant noīe infinito: vt non hō iustus ē: non hō non iustus ē. vtū enim he ppositiones subiecto. i. non hō vt noīe. p̄dicato vō eo. qd ē iustus. hoc est enī qd ait alie aut ad nō hō: vt ad subiectum aliqd additū. Si qs enim ponat non hō qdē subiectū: et de hoc aut finitū nomē p̄dicet vt est iust' aut infinitū vt ē non iustus: vtroq; nō rursus duplicem faciet oppositionē. quattuor aut sunt p̄pōnes he

Est non homo iustus. Non est non homo iustus. Est non homo nō iustus non est non hō non iustus
In his igitur quattuor ppositionib': oppositiōibus vō duplicibus non hō quidem subiectū ē. sed in superiori oppositione finitū qdem p̄dicatē nomē qd est iustus. in inferiore vō infinitū qd est non iustus. sed ille

inquit que p̄dicatum quidem infinitum hnt: subiectū vō finitum: vel quibus et predicatū finitum est et subiectū: habent aliquam ad se consequentiā. he vō qs postea memorauim'. i. que infinitū hnt subiectum: et predicatū vel finitū vel infinitū: nullam hnt p̄ntiam ad eas propositiones: que siue finitū p̄dicato siue infinito et finitū tñ subiecto p̄sisterent. hoc enim est qd ait. he aut extra illas ipse fm̄ se erunt. i. nullā p̄ntiam ad superiores que ex finitū subiecto p̄starent: habere ait eas q; infinitū subiectū in p̄positionū ordie retinerēt. Postq; igit enumerauit et eas que ex vtrūq; finitū consistenter. i. et subiecto et p̄dicato: et illas que ex subiecto qdem finitū: p̄dicato vō infinito essent: his ēt illas que ex subiecto infinito essent et ex finitū p̄dicato: necnon illas addidit: que ex vtrūq; infinitū p̄stare viderentur. Postq; igitur has enumerauit: ait. Mas aut plures his non erunt oppositiones. oīs enim oppositiō (qd supra iam dcm̄ est) aut est ex vtrūq; finitū: vt est hō iustus: nō est hō iustus. aut ex finitū qdem subiecto et infinito p̄dicato: vt est hō non iustus est: hō non iustus non est: aut ex infinito qdē subo. finitū vō p̄dicato. vt est non hō iustus: non est non hō iustus. aut ex infinitū qdem vtrūq;. vt est nō hō non iustus est: non hō nō iustus non est. vt aut qnta oppositiō repiri possit: nulla rez rōne possibile est. de his ergo hec dicta sunt: in qb' est tertiū adiacēs p̄dicatē.

CIn his vō in quibus est non cōuenit. vt in eo qd est currere: vel ambulare. idē facit sic positū. ac si ē adderetur. vt est currit oīs hō. nō currit oīs hō. currit oīs non hō. non currit oīs non hō. non enim dicendum est non oīs hō. sed nō negationē ad id qd est homo addendū est. omnis non vniuersale significat. sed qm̄ vlr. manifestum ē aut ex eo qd est. currit homo. nō currit hō. currit nō hō. nō currit non hō. hec. n. ab illis differūt: eo q; vniuersaliter nō sūt quare omnis vel nullus nihil consignificat aliud. nisi quoniam vniuersaliter de nomine vel affirmationem. vel negationem. ergo et cetera eadem oportet apponi.

CSunt quedā ppositiones in qbus est quidem tertiū adiacens predicatū est: et hoc sono ipso et platione dignoscitur. alie vō sunt in quibus tale verbum predicatur qd tertiū qdē adiacens nō predicet: h3 tñ p̄iunctū atq; intra se verbum ē: que propositio si soluat in participiū atq; verbū est: quod an solo verbo dictum predicatū: scdo p̄dicabit: tertio loco p̄dicabit ē: et sit similis p̄positio tāq; si platōe quoq; hēret est verbū si qs enī dicat oīs hō currit: in hac p̄positione vnum subm̄ est altez predicatus. hō enī subm̄ ē: p̄dicatū at currit. neq; enim possumus arbitrari in hac propōne tres esse terminos iccirco q; oīs quidez terminus nō est: sed subiecti termini determinatio. Significat. n. qm̄ res vlr. i. hō vlr subuicitur cursui: cum dī oīs hō currit. nulla est enī hoīs exceptio: vbi oēs currere de terminatio est. ergo nō ponitur loco termini id quod dicimus oīs: sed potius subiecti termini determinatio ē. Quocirca in hac propōne que dicit oīs homo currit. duo sunt termini hō et currit. ergo in hac eadem quāq; verbū ē nō p̄dicet in p̄olatione tñ verbi quod est currit significatione cōcluditur. Si qs enim hanc p̄pōnē que dicit oīs hō currit: soluat in p̄ticipiū atq; verbū: faciet oīs hō currēs est. et idē significat p̄ticipiū vbo p̄iunctū. qd significat vt n: qd vtrāq; cō-

De interpretatione secunde editionis lib. iiii.

plectitur nā cū dico oīs hō currit. oī homini actionē presto esse pronūcio. qđ si idē rursus dicā oīs hō currens est: eandem actionem homini rursus adesse pronūcio. idem igit̄ significat verbū currit qđ currens est. ⁊ in eadem ppōne que dicit oīs hō currit: l3 in p latione est non dicat̄: tñ tertiū ptāte pdicat̄: qđ hinc cognoscit̄ si tota ppō soluat̄ in pticipium. s. atq3 v̄bū. Quāobzē sicut ex noīe infinito subo fit affirmatio: si eodē mō ex infinito v̄bo affirmatio fieri pōt: h̄ mox in ea vis negōnis agnoscit̄. qm̄ enī facimus affirmationem dicētes oīs non hō currit. non hō. s. subm̄ infinitum ponētes: nō ita possumus dicere affirmationē fieri cū pponimus oīs hō nō currit: bec enī iā negō. est. qđ v̄bicūq3 fuerit non currit vel nō laborat vel nō ambulat vel non legit in oībus negatio fit: in qbuscū q3 infinitū verbo pdicabitur. Dubitabit aut̄ aliq3 an si ex infinito v̄bo fieri affirmatio nō pōt: h̄ semp̄ negatio ex hoc pdicamēto fit: ita quoq3 si eadē ppō soluat̄ in pticipiū atq3 verbū: an ex infinito possit affirmatio fieri pticipio: querit̄ enim an sicut in hac ppositōe que dicit oīs hō currit. q ita ppōit dicēs oīs hō non currit: facere affirmationē nō pōt: h̄ sine dubio negationē facit: ita quoq3 si eadē soluat̄ in participiū atq3 verbū: vt si q3 dicat oīs hō currēs ē currēs ē si fiat infinitū nō currēs: ⁊ dicat̄ oīs hō nō currēs ē: an bec affirmatio sit an certe negō tñdē valens tāq3 si aliq3 dicat oīs hō non ē currēs. h̄ fuerūt q hoc tū ex multis aliis: tū ex aliquo platonico syllogismo colligerent: vt qđ ex ea re diffinirent: doctissimoz viroz auctoritate cognoscerent: ex duabz. n. negatiuis syllogismis fieri nō pōt. i. quodā enī dialogo. Plato h̄mōi interrogat syllogismū. Sēsus inq̄t non p̄tingit rōnez sube. qđ non cōtingit rōnez sube: nec ipsius veritatē notionem contingit. Sēsus igit̄ veritatis h̄ p̄tingit notionem. v̄r enī ex oībus negatiuis fecisse syllogismum qđ fieri nō pōt. atq3 id aiunt infinitū verbū qđ est non contingit p̄ pticipio infinito posuisse. i. nō cōtingens est: est enim in pluribz aliis inueniendi facultas frequēter v̄bū infinitū positū p̄ noīe infinito. qđ verbum qđem dicere semp̄ facere negōnez. si infinitum apponatur. Participia aut̄ vel noīa si sint infinita posse facerē affirmationē. ⁊ id quotiēscūq3 a magnis virz infinituz v̄bū ⁊ due negatiōes in syllogismo ponunt: hac rōne defendit̄: quo dicat̄ v̄bū infinitū pro pticipio eē positū: qđ pticipiū noīs loco i. p̄positiōe pdicat̄. ⁊ hoc qđem Alexander aphrodisius arbitrabatur ceteriq3 q3 plures. iccirco enī aiunt nō posse fieri ex infinito verbo affirmationē: qm̄ sic ad verbū ē iūcta pticula negatiua mox totā pficiet negatiōē: sic ēt v̄ba que sunt infinita vel que in se cōplectūtur verbū est non facient infinitā affirmationē sed poti⁹ negationem. Si q3. n. sic dicat hō currēs nō est. null⁹ hāc dixerit affirmationem. Si quis v̄o sic dicit: hō non currit: iccirco nec bec ppositio affirmatio est: qm̄ currit ē v̄bū intra se p̄tinet: ⁊ sicut ad est v̄bū pticula negatiua iuncta non facit affirmationē sed potius negationē. Ita quoq3 ad illud v̄bū iuncta negatio qđ intra se p̄tinet est verbū: plenā pficiet negationē. Aristoteles aut̄ nō v̄r ista discernet: h̄ s̄l̄r arbitrari: siue cū participio ponat̄ ē verbū: siue sine participio verbuz illud qđ verbū est est intra se claudat atq3 cōplectit̄ dicit enim hoc mō. In his v̄o in qb⁹ est non conuēit vt in eo qđ est currere vel ambulare. idē faciunt sic posita ac si est adderet ⁊ huius subiecit̄ exēplū. vt ē currit oīs hō. In hac enim ppositione q̄ dicit currit oīs

hō. non qđem p̄uenit p̄oi est verbum. ⁊ eodē mō vel si q3 dicat oīs hō ambulat: hic quoq3 ē verbū non cōuenit poni: sed bec talia sunt tanq3 si est adderet qđ exemplo docuit. nā sicut ē currens oīs hō affirmatio est cursus p̄tiaz mōstrans. Ita quoq3 currit oīs hō affirmatio idem valens idēq3 significans. has ex simplicibus subiectis affirmationes in qbus est dici non conuenit cōsequēter enumerat dicens. currit oīs hō mediam ponens determinationē q̄ est oīs inter currit qđ est pdicatio ⁊ subm̄ qđ est hō. Contra hanc opponit simplicē negationē dicens non currit oīs hō rursus facit affirmationē ex infinito noīe currit oīs hō. huic opponit negationē infiniti noīs subī non currit oīs non hō. ⁊ has iccirco proposuit: vt mōstraret idē in his euenire: in qbus ē non conuenit pdicari: qđ in illis quoq3 in qbus est tertiū adiacens pdicabat̄. sed qm̄ in negationē infiniti noīs substituit. non currit oīs non hō. At nō enī dicendū est non oīs hō: sed non negatio ad id qđ est hō addēda est. P̄noterat. n. q3 dicere non recte fecisse negationē eius affirmatio nis que est currit oīs non hō. hanc que dicit non currit oīs non hō. sed potius ita debuisset oppositionē cōstitui: currit oīs nō hō: non currit non oīs hō. ex hoc aut̄ demonstrat ita faciendā eē negationē: vt eam ipse disposuit. dicit. n. nō. n. dicēdū ē nō oīs hō: h̄ si negatio ad hō addēda est. qui est sensus h̄mōi quotiēs facimus inquit negationē h̄ hāc affirmationē que dicit currit oīs nō hō: nō ē negatiua pticula: nō adiungenda ei qđ est oīs: sed potius subiecto qđ est hō. Lū. n. ita dicimus currit oīs non homo: faciendā ē negatio. nō currit oīs nō hō. Non. n. dicendum est nō currit nō oīs hō. i. nō negatiua particula non ē adijcienda ad oīs sed potius ad hō. hui⁹ bec cā est qđ oīs determinatio in terminozum numero non ascribit̄: sed potius ad v̄i suā. i. ad determinationem. non. n. aliqđ vniuersale significat ipz oīs: h̄ significat qđē v̄le qđ ē hō v̄r oīs aut̄ determinatio est: qm̄ id qđ v̄le est. i. hō v̄r pdicat̄. nō ergo aliqđ v̄le significat determinationē oīs: sed potius qđ v̄le nomē v̄r pdicat̄. Atq3 id quotiēs i. his negatio fit: ad s̄m̄ poti⁹ nomē trahi oīs negationē si ad determinationē. h̄ ne forte q3 dubitet vt ēt i. alijs quoq3 ita fieri oportere oppōnes dicat. in his. n. q̄ s̄m̄ finitū h̄t: cū dicim⁹ oīs hō currit: si cōtra hāc p̄dictorie opposita negatio ponit̄ ad determinationē negatiua pticula est p̄stituenda: vt h̄ eā q̄ dicit oīs hō currit: ea sit q̄ dicit nō oīs hō currit. In his aut̄ q̄ ex infinito noīe subo sunt: siue in affirmatione siue in negatione: a subo noīe ē sepe rāda negō. hoc aut̄ ita esse facillima rōne cognoscit̄: si determinationes paulisp̄ auferant̄ ⁊ in his p̄positiōibz ex infinito noīe subo q̄ sūt indefinite speculatio fiat. Sit. n. affirmatio indefinita. non hō currit. h̄ hanc erit negatio: non hō non currit. Si igit̄ he p̄positiones facte sunt in v̄sibus termīs v̄lis enī terminus est: hō sed nō haberēt additā determinationē: qm̄ non v̄r pdicant̄. i. oīs: ⁊ seruata ē ⁊ in affirmatiōe ⁊ negatiōe ad subiectū negatiua pticula Sp. n. fiebat necessarie infinitū. etiā tūc qm̄ addit̄ aliqđ qđ determinet: non ad determinationē addēda est negatio: h̄ potius ad s̄m̄ nomen: qđ cuz in affirmatione fuerit infinitū: hoc idē infinitū ⁊ in negatione reuertatur prouidēdū ē. sicut enim finitū terminū ⁊ simplicē his indefinitis p̄positionibus ad affirmationē ⁊ negationē custodiri opz vt dicamus currit hō. nō currit hō. ita quoq3 in ea p̄positione que est ex infinito noīe subiecto: idē seruādū est: vt

De interpretatione secunde editionis li. iiii. 116

Et ut quod in affirmatiōe subz ē: idē seruet et in negōne qd si hoc in bis q sunt indefinite venit: cur nō ēt in illis idem fieri oportere videat. q definite sūt: hoc solū enim definite ab indefinitis differūt: q cū indefinite vltia pdicant preter vltitatis determinationē: determinate et definite idem predicant vltē cū adiectiōe et significatiōe: qm vlti pdicatur. Nihil igit aliud oīs vel nullus significat: nisi qm id qd vltē dī vlti predicat. ergo oīa eadē que in affirmatiōe et negōne in indefinitis ponebant. Eadem quoq et in eisdē determinatis seruanda sunt. oīs enī et nullus nō sūt termini: s; vltis termini determinatiōes. His igit ab Arist. decursis nos quoq a Siriano: cui philoreno cognomen ēē supra retullimus: ppōnum omniū numex: de qb^o in hac libri disputatiōe ppendit: nimis ad rem ptinentē atq vtilē transferamus. et perspicendū est in categoricis ppōnibus quot indefinite sint. Quāte. n. fuerit indefinite: tot erūt vltē: tot pticulare: tot singulariū atq indiuiduoz ppōnes: et prius qdē affirmatiōes pspiciamus hoc modo. quattuor modi sunt ppōnum. aut enim indefinite sunt: aut vniuersales: aut partiales: aut singularium atq indiuiduoz. Si ergo pspiciant quante sint indefinite affirmatiōes: et has si per qternarium numex multiplicauero: colligitur mihi numerus affirmatiōnū. quē si duplico: colligit et negatiōnū hoc mō. Predicat enim est aut ipm solum aut certe tertiu adiacens cū alio. et si solū pdicat aut ad nomē simplex atq finitū pdicatū ē aut ad infinitum ex bis q sunt affōnes. ē hō. est nō hō. Quotiēs aut ē tertiu adiacēs pdicat: quattuor erunt affōnes. aut cū subm infinitū ē solū: vt est nō hō iust^o: aut cū pdicatū infinitū est solū: vt ē hō ē nō iust^o. aut cū vtraq finita sūt. vt est iustus hō. aut cū vtraq finita sūt vt est nō iustus nō hō. Magis aut plures his nō erūt oppositiōes: vt ipse ait. cū igit sex sint affirmatiōes. due qbus est pdicatur: quattuor vō adiacētes: has si p quaternarium ducā. xliiii. sient. q; rursus si bario numero multiplicem. xlviii. in summā succrescent. tot igit erūt affirmatiōes: et negatiōes quecūq; vel predicato est verbo vel adiacēti ex pdicato sūt. Quare qm tres sunt alie qualitates ppositiōnū: q sunt necessarie ptingentes et inesse tm significantes: s; m q; q; lites iste oēs ppōnes pferūt: has. xlviii. ppōnes si ternariū numerū duxerimus. s. s; m ppositiōnū qualitates. cxliiii. omniū ppositiōnū pdicatiuaz: de qb^o hoc libro tractat: numerositas crescet. Sed nūc pter has tres qualitates eas que sūt. xlviii. ppositiōnes cū negatiōibus suis: quas si per qualitates ppositiōnis necessariā. s. et ptingentem et inesse significantem multiplicauero. L. xliiii. sēt: subter ascripsimus.

Est homo.	Non est homo.
est omnis homo	non est omnis homo
est quidam homo	non est quidam homo
est socrates	non est socrates
Est iustus non homo	Non est iustus nō homo
est iustus omnis nō homo	non est iustus oīs nō hō
est iustus quidam non hō	non est iust ^o quidā nō hō
est iustus non socrates	non est iust ^o nō socrates
Est non homo	Non est non homo
est omnis non homo	non est omnis non homo
est quidam non homo	non est quidam non hō
est non socrates	non est non socrates

Est non iustus homo
est non iustus omnis hō
est non iustus quidam hō
est non iustus socrates

Non est non iustus homo
non est non iustus oīs hō
non est nō iustus qdā hō
non est nō iust^o socrates

Est iustus homo
est iustus omnis homo
est iustus quidam homo
est iustus socrates

Non est iustus homo
non est iustus oīs homo
non est iustus qdam hō
non est iustus socrates

Est non iustus non homo
est non iustus omnis non homo
est non iustus quidam non homo
est non iustus nō socrates

Non est non iustus non homo
non est non iustus omnis non homo
non est non iustus quidam non homo
non est non iustus non socrates

Has igit ppositiōnes Siriano calculis colligēte. Nos quoq nosatim disposuimus iccirco qm faciliōr fides hēbitur nūero. si p exēpla pdant. Sic et qm male doctus de his ppositiōib^o puerissime p tendebat: et affirmatiōes qdē negatiōnū loco ponēs: p negatiōes vō affirmatiōnū totū ordinē pfundebat. Qd ne quē illius oīa recte rōnis vitate traduceret: iccirco hāc ad elationis memorie subsidiū fecimus dispositionē.

Quā vō pria est negatio ei que est oē aīal est iustū illa que significat: qm nullū aīal est iustū. he quidē manifestū est qm nūq; erunt neq; vere sil: neq; in eodem ipso. His vō opposite erūt aliqñ. vt nō oē animal iustum est: et est aliquod animal iustum.

Hoc quoq diligentissime supra demonstratū est: q prie aliquotiēs vix falsumq; diuiderēt: si aut in res b^o nālibus aut i impossibilib^o pponerēt: aliquotiēs vō simul iueniri posse falsas: si res neq; nāles neq; impossibiles pdicarēt prias aut eē dcm est. si q; affirmatiue vel negatiue vltē facerent enumerationes. ergo nūc hoc dicit que sūt inquit prie sil vere eē nō pfit: et hoc qdē nō sine rez determinatione locut^o est. ait. n. Qm vō pria ē negatio ei que est: oē est aīal iustū. s. affirmatiōi: illa q significat qm nullū est aīal iustū scz negatio: he qdē igt qm sūt contrarie simul vere eē nō pfit. manifestū est qm nūq; erūt neq; vere sil: neq; i eodem: s; q; dixit neq; vere sil: hōi est. Nihil enim prohibet alio et alio tpe et affōnem vltē et negōnem veraciter posse pponi: vt si q; dicat oīs hō iust^o est. hoc si aureo seculo diceret. verissime pponeret. Qd si quis rursus dicat. Nullus hō iustus ē. hoc si ferreo seculo enūciaret: erit vā ppositio. Qd ptingit affōnē et negatiōnē vltē veras eē: q; manifestū est eē prias s; non simul. Illa enim in aureo seculo si ita contingit: illa in ferreo seculo. s; hec tpa diuersa sūt. et h sūt sil. qre recte h quoq; addidit vt diceret. manifestū est qm nūq; pfit neq; vere sil. q; aut addidit neq; i eodē ad aliā eiusdē rei determinationē valet. pfit. n. rursus eodē tpe et sil vltis affirmatiō et vltis negatiō vere eē. sed si nō de eodē pdicēt: vt si q; dicat oē aīal rōnale est: hoc si de hōib^o pdicēt: vā ē affirmatiō. q; si q; dicat nullū aīal rōnale ē. hoc si de eq; enūciat: vā erit vno eodēq; tpe et vltē affirmatiōnē vltis facta negatiō: s; nō de eodē. illa. n. affirmatiō de hominib^o facta est: hec vō de equis negatiō. Quā ob rē dcm ē nūq;

De interpretatione secunde editionis lib. iiii.

esse posse sit contrarias veras: neq; in eodē. i. nec vno eodēq; tpe. nec de vno subo. h. qm̄ bis oppositē erāt vli quidē affirmationi particularis negatio: vli autē negationi particularis affirmatio: et has diximus iccirco subōrias dici: q; diuersa quodāmodo ōris patiātur. Manifestū est qm̄ sicut cōtrarie vere sit esse non pnt. diuidunt tñ aliquotiens inter se veritatē et falsitatē ita quoq; subcōtrarie diuidūt qdē inter se verū falsumq; aliquotiens: quod ōrie quoq; diuiserint. sit autem vere inueniri pnt: qm̄ qdem vles et cōtrarie sit vere nō sunt: vt autem sit false sint: nulla rez rōne cōtingit. Ergo contrarias quidem sit veras esse atq; in eodem: nunq; quisq; poterit inuenire. Subcontrarie autē que vlibus et cōtrariis oppositē sūt. sibi inuicē comparatas veras inueniri possibile est: vt in eo ipso exemplo quod ipse pposuit: non oē afal iustum est vera est. rursus ē aliqd animal iustū: hec quoq; vera est. Quare contrarie simul vere esse non pnt. Subcōtrarias simul veras nihil prohibet inueniri.

¶ Sequuntur vero hec. hāc quidem que est: nullus homo est iustus: illa que est. omnis homo est non iustus. Illam vero que est. aliquis homo iustus est opposita. quoniam nō omnis est homo non iustus. necesse est enim aliquem esse.

¶ De cōsequētia ppositionum simplicium atq; infini tarū supra sufficienter disseruit. Sed nūc hec est huic intentio nō que particularis affirmatio quā vlem affirmationē vel negationē sequit qd supra iā mōstrauit. Sed q; vniuersalis negatio vniuersalē sequat affirmationē: vel que particularis negatio particulari. i. affirmationi p̄sentiat: pponitq; has q̄tuor dicēs negationē simplicē vlem et affirmationē infinitā vlem seq; et sibi bimet p̄sentire nec min⁹ his opposit⁹. i. particularē affirmationē simplicē: et particularē infinitā negationē et in veritate et in falsitate se seq; et a se nullo mō discrepare. Disponant enī he q̄tuor prior affirmatio infinita vli que dicit oīs hō est non iustus: sub hac ei consentiens simplex vniuersalis negatio que pponit nullus homo iustus est. Rursus in altera parte cōtra affirmationem infinitam particularis simplex affirmatio que dicit est aliquis hō iustus: et sub hac particularis infinita negatio q; proponit non oīs est hō nō iustus.

Oīs est hō non iustus Est aliquis homo iustus
Nullus est homo iustus Non oīs est hō non iustus

¶ Dis ergo ita disposit⁹ si affirmatio vlis infinita va sit ea q; dicit oīs est hō non iustus: vera est et ea que proponit. nullus est hō iustus: que est vniuersalis simplex negatio. hoc at meli⁹ in inferiorib⁹ cognoscitur exemplis. Dicat enim oīs est hō nō quadrupes. vera est. rursus est homo nullus quadrupes. hec quoq; va ē. q; si vna harū falsa sit falsa quoq; erit et altera. nā si falsa ē qm̄ oīs est hō non iustus: sicut vere quoq; falsa est: illa quoq; negatio simplex mendacissime p̄dicabit: que dicit: nullus est homo iustus: quocirca affirmatio vlis infinita: et negatio vlis simplex sibi bimet cōsentiant: vt vna vera alterā verā esse necesse sit. aliterius falsitatem relique quoq; falsitas consequat. idē quoq; venit in parte altera. nā si vera est qm̄ qdam hō iustus est: vera quoq; est qm̄ non oīs est hō nō iustus. ē enim aliqs. Illam si qd dī: non oīs: tñdem est tāq; si quis dicat. quidā non est. qd in alio quoq; exemplo manifestius apparebit. Si quis dicat non omnis

est hō iustus. hoc est dicere quidā hō iustus non est. ergo non oīs qdam non significat. Si quis ergo ita pponat qdam homo non iustus non est: quē dicit nō esse non iniustum. iustum esse confirmat. Quare ille de quo dī qm̄ non iustus nō est: erit iustus. Unde fit vt ea que dicit nō oīs est non iustus hō: p̄sentiat ei q; dicit quidam hō non iustus est: Sed hec non cōsentit que dicit qdam hō iustus est. non igit p̄sentit ei que pponit non oīs homo est nō iustus. Sed quoniā hoc fortasse aliquatenus videt̄ obscurius: cōsequētie ipsarum hoc mō sumēde sunt. Sitq; nobis hoc positū affirmationē vlem infinitā et negationem vlem simplicem sibi bimet p̄sentire: vt vnius veritatē et falsitatē alteri⁹ veritas aut falsitas p̄sequat. Si falsa est affirmatio infinita vlis q; dicit omnis est hō non iustus: vera est huic opposita particularis infinita negatio que pponit non oīs est homo non iustus: sed cum falsa est affirmatio vlis infinita: falsa quoq; vlis simplex negatio que dicit nullus est hō iustus. sed hac falsa particularem affirmationē que huic cōtradictione opposita est: verā esse necesse est: que est. qdam hō iustus est. Quocirca qm̄ affirmatio vlis infinita falsa est: vera ē particularis infinita negatio. et qm̄ vlis negatio simplex falsa est: vera est simplex affirmatio particularis. Sed affirmatio vlis infinita et negatio vlis simplex sit false sunt: et sibi bimet in falsitate consentiunt: sit igitur vere erūt simplex particularis affirmatio: et infinita negatio particularis. Rursus si vera est vlis affirmatio infinita: falsa erit negatio particularis infinita. ei enim cōtradictione opposita est. Si rursus vera est vlis simplex negatio: falsa est particularis simplex affirmatio: sed vlis affirmatio infinita et vlis negatio simplex sit vere sunt. sit igit erūt false particularis affirmatio simplex et particularis infinita negatio. Quare he quoq; i. particularis affirmatio simplex et particularis infinita sibi bimet in veritate et falsitate p̄sentiant: et veritatē suam et mendatiū inuicē p̄sequunt. Quare affirmatio qdē et negatio vtraq; vlis hec simplex illa infinita sequuntur se se sibi q; consentiunt. Particulares aut. i. vlib⁹ oppositē simplex affirmatio et negatio infinita ipse quoq; sibi bimet cōsentiant. Quare rect⁹ ordo est: vt sicut affirmationi vli infinite consentit simplex vlis negatio: ita particulari affirmatōi simplici particularis negatio infinita consentiat.

¶ Manifestum est autem. qm̄ etiaz in singularib⁹ si est verus interrogatū negare. qm̄ et affirmare verum est vt putas ne. Socrates sapiens est. nō Socrates igit non sapiens est. In vniuersalibus vero non est vera: que similiter dicitur. vera autem negatio est. vt putas ne oīs homo sapiens est. non omnis igitur homo sapiens est. hoc enim falsum. sed non igitur omnis homo sapiens ē. vera est. hec enim opposita est. illa vero contraria.

¶ De consequētia ppositionum disputans et sibi quē admodum consentirent illuz tractatū parūper egres sus docere pposuit: que veniant in responsonem de singularib⁹: si ad p̄dicationē eoz sit p̄ricula negatiua apposita: que rursus in bis q; de vlibus sūt p̄positiōibus: si ad p̄dicationem addita p̄ricula negatiua concurrat. neq; enim oportet sibi facere enuntiationes. Non enim simile est q; ex vtraq; p̄dicatione p̄tigit. hoc aut ita manifestus est si quis de singulari aliquo interrogatus neget: ille qui interrogauerit p̄t facere ex infinito noīe p̄dicato cōclusionē illā. i. negationem iungens

nem iungens quā respondēs an negauerat. et hoc va-
citer predicabit. De vlibus autē apparebit non eadē
veritatem posse ptingere: si ex his affirmatio cōpō-
tur. Si q̄s enim interroget alium: putasne Socrates
sapiens est si ille r̄idet non: vere ille concludit dicens
Socrates igitur non sapiens est. Sit autē hoc quoq̄
in alio clariori exemplo manifestū. si interrogam⁹ ali-
quē hoc mō. Socrates ne roman⁹ est: atq̄ ille r̄ideat
non. nos vere concludere possumus. Socrates igitur
non romanus est. facientes ex negatione quā ille re-
spondebat: et ex noīe: q̄ in ppositiōe nos predicauim⁹
affirmatiōē ex infinito noīe que dicit. Socrates nō
sapiens est: vel Socrates non romanus est. Has enī
affirmationes esse ex infinito noīe supra monstratus
est. Si igit̄ eodem mō aliq̄s in vlibus subiectis inter-
roget dicens. oīs ne homo sapiens est. nos utiq̄ re-
spondebimus non. Tum ille eadem silitudine conclu-
dit. dicit enim. oīs igit̄ homo nō sapiens est. Quocir-
ca null⁹ homo sapiens est. ea enī que dicit oīs hō nō
sapiens est consentire monstrata ē ei q̄ dicit null⁹ hō
sapiens est. Videbit̄ igit̄ quodāmodo ex vera respō-
sione falsa illata eē conclusio. cui nos dicim⁹ negatiōē
quā nos respondisse nō vt ea negatio ad p̄dicatū
iungeret̄ h̄ ad determinationē: neq̄ enī nos voluisse
ab oīe hōie sapiētīā tollere: cū interrogāte aliquo oīs
hō sapiens eēt: nos negaremus. h̄ ab oīe potius. i. des-
terminatione voluisse nos abstrahere sapiētīā illud.
f. significantes: q̄ alicui eēt et alicui non eēt sapientia
vt qd̄ dixim⁹ nō tñ valerēt quātū si diceremus non
oīs. igit̄ si illa negatio ad nomē. i. sapiens iungat̄ vlis
fit affirmatio q̄ dicit oīs hō non sapiens est p̄sentis
vli negationi: q̄ p̄ponit. nullus hō sapiēs est. sed hec
cōtraria est interrogatiōi. fuit enī interrogatiō: oīs
ne hō sapiens est. hec h̄ vlem affirmatiōes: cui p̄-
ria est vlis negatio: cui rursus negationi p̄sentit vlis
affirmatio infinita. Quocirca affirmatiōi quoq̄ vli
simplici: que i interrogatiōe ē posita. i. oīs ne hō sa-
piens est: p̄ria ē ea q̄ dicit conclusio qm̄ oīs hō non sa-
piens est. q̄ si dicat̄ non oīs hō non sapiens est: et ve-
rum est: et ei opposita est. Contra enī eaz que dicit in-
terrogatiōē oīs ne hō sapiens est: cui respōsus fuit
non. et iuncta negatio fuerit ad oīs: particulari nega-
tio fit dicens non oīs hō sapiens est: que est opposita
vli affirmatiōi ei que in interrogatiōe est posita.
hoc enim est qd̄ ait. hec est enī opposita: illa vō p̄ria.
p̄der verba autē sensus iste sic p̄stat. Manifestum est
autē inquit qm̄ in singularibus vt est Socraes et quic-
quid indiuiduū est: si verū est interrogatū negare. i.
si qm̄ aliqd̄ q̄s interrogat vere ille negauerit: vt cum
aliq̄s interrogat an romanus sit. Socrates. ille neget
qm̄ et affirmare verū est vt ille qui iterrogat ex nega-
tione et noīe predicato infinitam faciat affirmatiōē
et huius est exemplū putas ne Socrates sapiens est.
R̄sio non conclusio. Socrates ergo non sapiens est. h̄
hoc non s̄it in vlibus se h̄. qd̄ p̄ hoc mōstrat qd̄ ait.
in vlib⁹ vō non est vera que s̄it dicitur. i. non est ve-
rā affirmatio infinita facta ex predicato nomine et r̄i-
dentis negatione: sed potius vera est negatio non af-
firmatio. huius exēplum tale est. nam interrogatiō ē
p̄dicas ne homo oīs sapiens est: R̄sio nō falsa cō-
clusio. oīs igit̄ hō non sapiens est. hoc autē falsum est
et nō s̄it est ei qd̄ supra de singulari subiecto predixi-
mus. sed potius illa que dicit non oīs igit̄ hō sapiens
est: vt r̄identis negatio adiungat̄ ad oīs. et fiat nega-
tio p̄ticularis. hec enim est vera. hec autē est et oppo-

sita. Nam cū affirmatio vlis interrogata esset ea que
dicit omnis ne hō sapiens est. ex negatiua particula
factū est non oīs hō sapiens est in conclusione: et sunt
opposite. Illa est enim affirmatio vlis: hec at̄ particu-
laris negatio: illa vō p̄ria. Nam si. non. negatio ad p̄-
dicatū iungat̄: fit vlis affirmatio infinita que consen-
tit vli negationi finite. sed p̄ vlem affirmatiōē fini-
tam que in interrogatiōe est posita: p̄ria est. Contra-
ria igit̄ erit et illa q̄ vlis est affirmatio infinita. Que
autē cā est cur in singularib⁹ vt affirmatio ex infinito
nomine vel negatio sibi met finita p̄sentiant. in vlib⁹
autem vlis affirmatio ex infinito noīe non consen-
tiat particulari negationi finite: querendū est et enī
si quis dicat Socrates nō sapiens est. et Socrates sa-
piens non est. idē est et he due sibi met p̄sentit. si q̄s
autē dicat oīs hō si sapiēs ē: et rursus nō oīs hō sapiēs
est he due non sibi met cōsentit. Sed hec rō est: q̄ i
singularibus subiectis non sunt duplices oppositiōes
sed vna tñ. i. que negatiōē facit: Ita vlibus vnuer-
saliter predicatis duplex oppositiō est vna cōtraria:
vna vō contradictoria. Sit ergo h̄mōi affirmatio q̄
dicit Socrates sapiens est. p̄ hanc vna oppositiō ē q̄
p̄ponit Socrates sapiens non est. Si ergo dicat ali-
quis. Socrates non sapiens est. hec nullum alium ha-
bebit intellectum q̄s ea que dicit Socrates sapiens
non est. vnam enim tñ solā diximus in singularibus
oppositiōē. Quare quecūq̄ alie fuerint: eadē signi-
ficatione cōcurrent. in vlib⁹ vō vliter p̄dicatis nō eo-
dem modo est. Nam si sit affirmatio vlis que dicit oīs
hō sapiens est: p̄ hanc et illa que dicit nullus hō sapiēs
est: et illa que dicit non oīs hō sapiens est: et illa est p̄-
ria: hec p̄dictoria. duplex ergo hec oppositiō sibi non
pōt consentire. illa enī totū tollit que ē vlis negatio
illa partē diffinitē: que est p̄ticulari negatio: S̄ vli
negatio vli affirmatiōi ex infinito noīe consentit. di-
uersa igit̄ erit hec quoq̄ a particulari finita negatio-
ne. et qm̄ duplex est oppositiō vlibus: et simplex in sin-
gularibus: recte i eadē silitudine predicationis non
eadem veritas falsitasq̄ contingit.

Cille vō que sunt secūdu infinite cōtra iacētes no-
mina vel verba. vt in eo qd̄ est nō hō vel nō iustus.
quasi negationes sine nomine et verbo esse videbit̄
tur. sed non sunt. semper enim vel veram esse. vel
falsam necesse est negationem. qui vō dixit non hō
nihil magis de homine. sed etiam minus ver⁹ vel
falsus fuit. si non aliquid addatur.

Conuenimus p̄positiones ex infinitis fieri posse nomi-
nib⁹. has ergo dissoluēs Aristoteles sumit p̄ se dictio-
nem nominis infiniti: et de ea disputat: si cōtra finitū
nomen cōparet̄: an quedam enūciatiua oppositiō vi-
deatur. Si quis sumat id qd̄ d̄ non hō: et oppōat cō-
tra id quod dicimus hō: videbitur fortasse aliquatē
nōs facere oppositiōē. qm̄ enī oīs negatiua particu-
la adiecta verbo: qd̄ continet p̄positiones: negatiōē
facit et si mod⁹ aliquis p̄positionis nō predicetur: qd̄
posterius demonstrandū est: ita et nomini videēt̄
adiecta fuerit negatiua particula: quādam facere ne-
gatiōē: vt si non. particula iungatur ei q̄ est hō: fa-
ciēt nō hō. hoc est enim qd̄ ait. ille vō que sunt s̄m in
finita nomina vel verba opposite: vt in eo qd̄ est non
homo vel non iustus: quasi negatiōes sine nomine vel
verbo esse videntur. Si quis enim dicat non currit:
hec fit sine noīe negatio. q̄ si quis dicat non hō: hec
est negatio sine verbo. Que dictiones s̄m infinitum

De interpretatione secunde editionis lib. iiii.

nomen vel verbum opponitur finito nomini vel verbo: quod est homo: et currit. videbunt ergo he negationes fin infinitum nomen vel verbum: que predicantur: sed non sunt. Maxime enim ratio has negationes non esse conuincit: quod omnis negatio vel vera vel falsa est. quod autem dicimus non homo vel non currit licet simplicia quoque et finita homo. scilicet atque currit: nihil verum falsumue significet: tamen hec infinita multo minus aliquid verum aut falsum demonstrant: non quod simplicia verum aliquid falsumue significant. Idcirco dicimus infinitas dictiones simplicibus minus verum aut falsum monstrare: Sed quod quoad nihil verum falsumue designet simplex nomen aut verbum: tamen definitum quidam proponit in eo quod est homo finitum quiddam est una species. Is vero qui dicit non homo presentem quidem speciem interimit infinitas tamen alias dat intelligere ipsas nihil ponens. Quocirca quoad finita verba vel nomina per se vera vel falsa esse non possunt: nisi cum aliis iuncta sint: tamen longe minus veritatis aut falsitatis capacia sunt nomina infinita vel verba. que nec hoc ipsum quidem quod significant ponunt: sed illud quidem perimunt nihilque per se aliud in significatione constituunt. Postremo propinquius ad veritatis vel falsitatis finita sunt intellectus. Minus igitur vera vel falsa est dictio nominis infiniti quam alicuius simplicis et finiti vocabuli

Significat autem. est omnis non homo iustus nulli illarum idem. nec huic opposita ea que est non est omnis non homo iustus. Illa vero que est. omnis non iustus non homo. illi que est. nullus iustus non homo. idem significat.

Postquam de propositionibus infinitum habentibus predicatum sufficienti disputatione locutus est: earumque oppositiones ostendit: consequentiasque demonstravit: in medio de infinitis nominibus que non essent negationes breuiter pernotauit. Nunc redit ad eas propositiones que subiectum habent infinitum predicatum vero vel finitum vel infinitum: et primum quidem an eadem sint idemque significant habeantque ordine aliquam consequentiam he propositiones que ex infinito subiecto sunt. cum his que ex infinito predicato sunt vel ex vtrisque finitis: docet. Aut enim has duas propositiones que sunt. est omnis non homo iustus. non omnis est iustus non homo nulli illarum idem significare: que aut ex vtrisque finitis sunt: aut ex predicato infinito. et disponantur quidem ille: que aut ex vtrisque finitis sunt: aut ex predicato infinito. et primum quidem ponatur simplex affirmatio vniuersalis: sub hac negatio vniuersalis ex predicato infinito superiori simpliciter affirmationi consentiens. Contra vero ponatur vniuersalis simplex negatio. et sub hac vniuersalis ex infinito predicato affirmatio: quas constat sibi consentire precedente affirmatione vniuersali que est ex infinito. scilicet predicato.

Consentientes	Est omnis homo iustus		Nullus est homo iustus	Consentientes
		Contrarie		
		Contrarie		
	Mullus est homo non iustus		Est omnis homo non iustus	

Cum igitur ita sint affirmationes et negationes posite que simplex quidem subiectum habent: infinitum

vero vel simplex predicatum: nunc Aristoteles dicit: quibus propositiones que subiectum habent infinitum: nulli illarum superiorum quas disposuimus idem significant. hec enim que dicit est omnis non homo iustus: non consentit ei que dicit est omnis homo iustus: nec rursus ei que dicit est omnis homo non iustus nec his rursus que sunt. nullus est homo iustus: vel nullus est homo non iustus. he enim omnes hominem subiectum habent: ille vero non hominem. Quocirca nec huic negatio. id est vniuersalis affirmationis ex infinito subiecto particularis. scilicet negatio. cum nulla earum que finitum habent subiectum: poterit consentire. Ea enim que dicit non est omnis non homo iustus: neque cum ea que proponit est omnis homo iustus: nec rursus cum ea que proponit est omnis homo non iustus: nec cum his que enunciant. nullus est homo iustus: vel nullus est homo non iustus. Sed non hoc dicit quoniam ex infinito subiecto propositiones diuerse sunt his que sunt vel ex finito predicato vel ex infinito subiecto tamen finito. possunt enim diuerse quidem esse predicationes idem tamen aliquotiens significare: vt ea que dicit omnis est homo iniustus cum diuersa sit ab ea que dicit nullus est homo iustus: idem tamen aliquando significant: si affirmatio priuatoria precesserit. Dicitur enim quod affirmationibus precedentibus negationes sine dubio sequerentur ergo hoc non dicit quoniam diuerse sunt propositiones ex infinito nomine subiecto his que sunt ex predicato vel finito vel in finito subiecto tamen finito: sed quod omnino sibi non consentiant: vel non idem significet. id est tota sint virtute propositionis dissimiles. Atque quidem hec dixit de his que infinitum subiectum haberent infinitum vero vel finitum predicatum. venit autem nunc ad ipsarum consequentias que ex infinito nomine subiecto constarunt: et ex vtroque infinito et sicut supra consequentiam earum que ex vtrisque finitis erant vel ex infinito predicato docuit: ita quoque e conuerso que ex vtrisque finitis constarunt: vel ex infinito nomine subiecto: que ad se habent consequentiam: monstrat dicens. Illa vero que est omnis non iustus non homo. illi que est nullus iustus non homo idem significat: has tamen duas propositiones monstrat affirmatiuas. scilicet vlem ex vtrisque infinitis: que dicit. omnis non iustus non homo ei consentire que est vniuersalis negatio ex solo infinito subiecto: que dicit. nullus iustus non homo. In his autem subauditur particula est: vt sit tota propositio. omnis non iustus non homo est et rursus nullus iustus non homo est. nam sicut in his que finitum habebant subiectum: infinitum vero vel finitum predicatum: affirmatione ex finito subiecto vel infinito predicato. ea. scilicet que dicit est omnis homo non iustus: sequitur simplex vltima negatio: que ex vtrisque finitis constat: nullus homo iustus est. Ita quoque in his permutatis tamen subiectis idem venit. Nam sic illic negatio ex vtrisque finitis vltima sequitur affirmatione ex finito subiecto et infinito predicato: Ita quoque affirmatione ex vtrisque infinitis vltima sequitur negatio ex infinito subiecto. Ita quoque vltima et has duas quidem propositiones ascripsit solas in his consequentiam spectans. Leteras autem que putabat intellectui esse faciles persequi neglexit. Mos autem eas ne quod relictum videat apponimus: est enim consequentia hoc modo.

Est omnis non homo non iustus
Nullus non homo iustus est

Est omnis non homo iustus
Nullus non homo non iustus est

Quidam non homo iustus est

non